

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.7.1.2023

Pan
Piotr Kempf
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Krakowie
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Krakowie
Al. Juliusza Słowackiego 17A
31-159 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

R/23/004 – Gospodarka majątkowa i finansowa wybranych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie, Al. Juliusza Słowackiego 17A, 31-159 Kraków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Kempf, Dyrektor RDLP od 25 marca 2024 r., w okresie od 21 lutego do 25 marca 2024 r. – pełniący obowiązki Dyrektora RDLP. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Michał Goś, pełniący obowiązki Dyrektora RDLP od 2 do 20 lutego 2024 r.²; Paweł Szczygieł, Dyrektor RDLP od 4 sierpnia 2021 r. do 30 stycznia 2024 r.³; Jan Kosiorowski, Dyrektor RDLP od 22 grudnia 2015 r. do 4 sierpnia 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonywanie zadań związanych ze sporządzaniem planów urządzania lasu 2. Wykonywanie zadań związanych ze sprzedażą pozyskanego drewna 3. Gospodarowanie majątkiem 4. Gospodarowanie środkami finansowymi oraz środkami funduszu leśnego
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem dokumentów sporządzonych przed i po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Rafał Rossowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/103/2023 z 6 grudnia 2023 r. 2. Marlena Przybylak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/108/2023 z 6 grudnia 2023 r. 3. Jakub Mucha, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/111/2023 z 18 grudnia 2023 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej: RDLP.

² Dalej: były p.o. Dyrektora RDLP.

³ Dalej: były Dyrektor RDLP.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zarządzanie majątkiem RDLP oraz gospodarowanie środkami finansowymi nie było prowadzone w sposób prawidłowy w części aspektów badanej działalności.

W kontrolowanej jednostce zgodnie z przepisami, rzetelnie i gospodarnie administrowano posiadanymi nieruchomościami w zakresie bieżącego utrzymania oraz dokonywania kontroli stanu technicznego budynków. Majątkiem dysponowano zgodnie z interesem ekonomicznym, a z powierzchni wynajmowanych korzystano w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania RDLP. Prawidłowo prowadzono politykę kadrową oraz wypłacano nagrody pracownikom.

W kontrolowanej jednostce terminowo zlecano opracowanie projektów planów urządzenia lasów, tj. w terminach nie później niż 15 miesięcy przed upływem okresu obowiązywania dotychczasowego planu. W zbadanym zakresie przestrzegano procedurę sporządzania tych planów, wynikającą z regulacji wewnętrznych.

W RDLP podejmowano działania, w powierzonym tej jednostce zakresie, dotyczące ustalania cen surowca drzewnego w odniesieniu do określonych procedur sprzedaży. Działania te obejmowały m.in. czynności analityczne skutkujące przedkładaniem przez RDLP do nadleśnictw propozycji cenowych, jak również obejmujące weryfikację propozycji poszczególnych nadleśnictw. Ponadto podejmowane działania zapewniły corocznie zorganizowanie i przeprowadzenie submisji drewna cennego.

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono jednakże nieprawidłowości, polegające m.in. na: 1/ sporządzeniu specyfikacji technicznej samochodu 7-osobowego w sposób, który preferował konkretny model pojazdu jednego producenta; 2/ nierzetelnej weryfikacji, w latach 2020-2021, łącznej ilości drewna przeznaczonej przez nadleśnictwa do sprzedaży; 3/ zaniechaniu sporządzenia analiz przed przekazaniem podległym jednostkom organizacyjnym zaleceń dotyczących sprzedaży drewna opałowego klientom indywidualnym.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak podejmowania rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji wydarzeń o charakterze promocyjno-edukacyjnym lub udziału w wydarzeniach organizowanych przez inne podmioty, których koszty refinansowane przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych⁶ wyniosły łącznie 823,7 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie zadań związanych ze sporządzaniem planów urządzenia lasów

Opis stanu faktycznego

1.1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie sprawowała nadzór nad szesnastoma nadleśnictwami, obejmującymi łącznie 18 obrębów leśnych o łącznej powierzchni wynoszącej 172 984,7 ha. W okresie objętym kontrolą we wszystkich nadleśnictwach obowiązywały zatwierdzone plany urządzenia lasu⁸, przy czym dla

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: CILP.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: PUL.

ośmiu z nich⁹ minister właściwy do spraw środowiska zatwierdził plany urządzenia lasów o łącznej powierzchni wynoszącej 87 487,19 ha po utracie mocy obowiązującej przez wcześniej obowiązujące w tym zakresie plany (zatwierdzenie takie nastąpiło po upływie od 229 dni¹⁰ do 604 dni¹¹). W kontrolowanej jednostce terminowo zlecano opracowanie projektów planów urządzenia lasów, tj. w terminach od 15 miesięcy (dla Nadleśnictwa Nowy Targ i Nadleśnictwa Nawojowa) do 18 miesięcy (dla Nadleśnictwa Łosie i Nadleśnictwa Piwniczna) przed upływem okresu obowiązywania dotychczasowego planu. W przypadku Nadleśnictw Brzesko i Dębica okres obowiązywania planów urządzenia lasów upłynął 31 grudnia 2023 r. oraz upłynie 31 grudnia 2024 r. Kontrolowana jednostka pismami z 29 września 2021 r. i z 3 listopada 2022 r. przesyłała zawiadomienia m.in. do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zwołaniu posiedzenia Komisji Założeń Planu dla projektów planów urządzenia lasu odpowiednio dla Nadleśnictwa Brzesko i dla Nadleśnictwa Dębica.

(akta kontroli str. 749, 765-769)

1.2. Dyrektor RDLP zatwierdzał plany finansowo-gospodarcze poszczególnych nadleśnictw, również tych, w których plany urządzenia lasu były zatwierdzone po upływie obowiązywania wcześniej obowiązujących dokumentów.

(akta kontroli str. 749, 1454-1506)

1.3. W okresie objętym kontrolą osiem projektów planów urządzenia lasów zostało zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw środowiska po upływie terminu obowiązywania wcześniej obowiązujących w tym zakresie dokumentów. Szczegółowej analizie pod względem przestrzegania procedury sporządzania planu urządzenia lasu opisanej w *Instrukcji sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa*¹² poddano dokumentację potwierdzającą realizację działań służących sporządzeniu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Miechów na lata 2023-2032.

W trakcie opracowywania ww. dokumentu spełniono wymagania zawarte w *Instrukcji* w sposób zgodny z jej zapisami. Sporządzane dokumenty, m.in. protokoły z Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej zawierały elementy określone odpowiednio w § 126 ust. 2 oraz w § 127 ust. 3 *Instrukcji*. Zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia tego planu, poprzez publikację na stronach Biuletynu Informacji Publicznej i w prasie informacji o: a/ rozpoczęciu prac nad projektem planu urządzenia lasu, b/ poszczególnych etapach prac oraz c/ zatwierdzeniu planu urządzenia lasu i możliwościach zapoznania się z jego treścią. Na posiedzenie Komisji Założeń Planu zaproszono m.in. przedstawicieli urzędów, samorządów, organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody. Zapewniono też przekazanie danych planów urządzenia lasu do SILP-LAS Nadleśnictwa Miechów oraz zaewidencjonowanie planu urządzenia lasu – jako dokumentu archiwalnego (A) – w RDLP wraz z określeniem regulaminu jego udostępniania. Ponadto sporządzono wniosek o zatwierdzenie planu urządzenia lasu wraz z pisemnym podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹³, oraz wystąpiono do Ministra Klimatu i Środowiska – za pośrednictwem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – o zatwierdzenie planu urządzenia

⁹ Gromnik, Krzeszowice, Łosie, Nawojowa, Niepołomice, Nowy Targ i Piwniczna.

¹⁰ Dla Nadleśnictwa Gromnik.

¹¹ Dla Nadleśnictwa Piwniczna.

¹² Stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu”. Biul. Inf. Lasów Państwowych z 2012 r. Nr 1, poz. 4, ze zm.; dalej: *Instrukcja*.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.

lasu. Plan ten dla Nadleśnictwa Miechów na lata 2023-2032 został zatwierdzony 21 sierpnia 2023 r.

Po zatwierdzeniu ww. planu przekazano do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie decyzję o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu wraz z podsumowaniem (stanowiącym załącznik do wniosku o zatwierdzenie planu urządzenia lasu skierowanym do ministra właściwego do spraw środowiska) oraz elektroniczną wersję zatwierdzonego planu.

(akta kontroli str. 746-764)

W *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Miechów na lata 2023-2032* wskazano, że *monitoring skutków realizacji postanowień planu urządzenia lasu należy przeprowadzić jednokrotnie podczas rewizji PUL, a skutki realizacji planu zawierać będzie analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego, dokonana przez Nadleśniczego zamieszczona w elaboracie nowego PUL*. Zgodnie z tym zapisem w *Opisie ogólnym PUL* przedstawiono wyniki analizy gospodarki za okres obowiązywania dotychczasowego planu, w tym:

- referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Miechów na Naradę Techniczno-Gospodarczą pn. *Analiza Gospodarki Leśnej Nadleśnictwa Miechów w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r.*;
- koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu;
- referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Krakowie;
- ocenę końcową gospodarki leśnej Dyrektora RDLP w Krakowie.

(akta kontroli str. 745-748, 770-774)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor terminowo zlecał opracowanie projektów PUL, tj. nie później niż 15 miesięcy przed upływem okresu obowiązywania dotychczasowego planu. Podjęte w tym zakresie działania wpłynęły na obowiązywanie w okresie objętym kontrolą we wszystkich nadleśnictwach zatwierdzonych planów urządzenia lasów, przy czym dla ośmiu nadleśnictw minister właściwy do spraw środowiska zatwierdził te dokumenty po utracie mocy obowiązującej wcześniej obowiązujących dokumentów.

OBSZAR

2. Wykonywanie zadań związanych ze sprzedażą pozyskanego drewna

Opis stanu
faktycznego

2.1. Stosownie do postanowień Regulaminu Organizacyjnego RDLP¹⁴ Wydziałowi Gospodarki Drewnem powierzono m.in. [1] prowadzenie pomocy merytorycznej, koordynacji i nadzoru nad działalnością nadleśnictw w zakresie sprzedaży drewna, polityki cenowej, handlowej i marketingowej z zachowaniem racjonalnego wykorzystania surowców drzewnych, [2] prowadzenie analizy rynków oraz sprawy związane z brakarstwem, normalizacją, realizacją umów w zakresie sprzedaży drewna, [3] prowadzenie całokształtu spraw związanych z promocją drewna oraz [4] całokształt spraw związanych z certyfikacją gospodarki leśnej.

(akta kontroli str. 3541-3602)

¹⁴ Zarządzenia Dyrektora RDLP w sprawie ustalenia / zmiany Regulaminu Organizacyjnego dla RDLP w Krakowie: [1] Nr 20 z dnia 30 sierpnia 2019 r. (DO.012.4.2019); [2] Nr 21 z dnia 30 sierpnia 2019 r. (DO.012.5.2019); [3] Nr 13 z dnia 31 maja 2021 r. (DO.012.2.2021); [4] Nr 28 z dnia 29 listopada 2021 r. (DO.012.04.2021); [5] Nr 28 z dnia 29 lipca 2022 r. (DO.012.4.2022); [6] Nr 41 z dnia 1 grudnia 2022 r. (DO.012.6.2022) oraz [7] Nr 10 z dnia 28 lutego 2023 r. (DO.012.1.2023).

W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa zarządzenia w sprawie zasad sprzedaży drewna, tj.: [1] zarządzenie Nr 68 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2020-2021¹⁵; [2] zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 września 2021 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2022-2023¹⁶.

Przywołane zarządzenia stanowiły¹⁷, że ceny drewna do procedur: [1] sprzedaż ofertowa w Portalu Leśno-Drzewnym (sprzedaż ofertowa); [2] systemowe aukcje internetowe w aplikacji *e-drewno* (aukcje systemowe); [3] aukcje internetowe w aplikacji *e-drewno* (aukcje *e-drewno*) ustala nadleśniczy pod nadzorem właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji lasów państwowych.

(akta kontroli str. 2899-3132)

Proces współdziałania RDLP z innymi jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych w zakresie dotyczącym ustalania cen sprzedaży drewna na poszczególne lata okresu 2020-2023 rozpoczynał się każdorazowo w latach wcześniejszych. Obejmował on m.in. udział przedstawiciela RDLP w ogólnopolskich naradach naczelników wydziału gospodarki drewnem. Przedmiotem narad były m.in. zagadnienia związane z: [1] sytuacją na rynku drzewnym, [2] realizacją zakładanych poziomów pozyskania i sprzedaży drewna, [3] uzyskiwanymi cenami sprzedaży drewna, [4] wyliczeniem korytarzy cenowych na kolejne okresy, [5] założeniami do zasad/procedur sprzedaży drewna (w tym założenia co do podziału puli ofertowej¹⁸). Ponadto w ramach tego procesu RDLP prowadziła z podległymi nadleśnictwami korespondencję obejmującą m.in. przedstawianie nadleśnictwom założeń dotyczących ustalenia cen (np. w odniesieniu do cen na 2020 r. w skierowanej do nadleśnictw korespondencji wskazano, że jako cenę wyjściową należy uznać ceną uzyskaną w Portalu Leśno-Drzewnym w 2019 r. oraz zaakcentowano dążenie do spłaszczenia cen wyjściowych poprzez zastosowanie korytarzy cenowych, a w odniesieniu do 2022 r. m.in., że: *Ustalając ceny należy wziąć pod uwagę własną ocenę sytuacji na rynku lokalnym, ceny bazowe do procedur sprzedaży na 2021 r., wyniki sprzedaży oraz skłonność do podnoszenia cen w procedurach PL-D i systemowych aukcjach internetowych na I półrocze*).

Kontrolowana jednostka prowadziła z nadleśnictwami korespondencję obejmującą również proponowane (zarówno przez RDLP, jak i przez nadleśnictwa) ceny bazowe/minimalne dla poszczególnych sortymentów reprezentatywnych.

Sprawowany przez Dyrektora nadzór w zakresie dotyczącym ustalenia cen drewna znajdował odzwierciedlenie w kierowanych do nadleśnictw pismach¹⁹, w których Dyrektor wskazywał na zatwierdzenie cen. W wyniku realizacji tych zadań kierownik kontrolowanej jednostki m.in. [1] dokonywał zmian niektórych cen względem propozycji nadleśnictw (dotyczyło cen na 2020 r.), [2] określał, że w przypadku wybranych grup handlowo-gatunkowych minimalna cena bazowa nie mogła być niższa, niż określona przez Dyrektora (dotyczyło cen na 2021 r.), bądź [3] wskazywał, że zmian ceny minimalnej na wyższą pozostawiono do decyzji nadleśnictw (dotyczyło cen na 2022 r.).

(akta kontroli str. 3257-3413, 3416-3417, 3427-3497)

¹⁵ Dalej: zarządzenie nr 68.

¹⁶ Dalej: zarządzenie nr 57.

¹⁷ § 3 ust. 2 Zarządzenia nr 68 oraz § 4 ust. 2 Zarządzenia nr 57.

¹⁸ Tj. sprzedaży ofertowej w Portalu Leśno-Drzewnym oraz aukcji systemowych w aplikacji *e-drewno*.

¹⁹ Pisma: [1] z 20 listopada 2019 r. (EM.0302.1.2019); [2] z 1 października 2020 r. (ED.802.34.2020); [3] z 28 września 2021 r. (ED.802.25.2021); [4] z 3 października 2022 r. (ED.802.34.2022).

2.2. Stosownie do Decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych²⁰ pula sprzedaży drewna dla RDLP ukształtowana została w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą następująco:

- w 2020 r. – 969 147 m³ (w tym m.in. w ramach puli: [1] ofertowej – 768 679 m³, [2] detalicznej – 157 931 m³; [3] na aukcje i submisje – 276 m³; [4] technicznej – 33 297 m³);
- w 2021 r. – 960 537 m³ (w tym m.in. w ramach puli: [1] ofertowej – 770 203 m³, [2] detalicznej – 145 992 m³; [3] na aukcje i submisje – 304 m³; [4] technicznej – 35 912 m³);
- w 2022 r. – 956 142 m³ (w tym m.in. w ramach puli: [1] ofertowej – 719 539 m³, [2] detalicznej – 134 610 m³; [3] na aukcje i submisje – 530 m³; [4] technicznej – 34 774 m³);
- w 2023 r. – 966 403 m³ (w tym m.in. w ramach puli: [1] ofertowej – 771 111 m³, [2] detalicznej – 149 230 m³; [3] na aukcje i submisje – 542 m³; [4] technicznej – 35 914 m³).

W latach 2020-2023 nadleśnictwa podległe RDLP sprzedały²¹ łącznie 3 633 155,17 m³ drewna:

- w 2020 r. – 869 190,10 m³, w tym m.in. w puli: [1] ofertowej²² – 659 435,37 m³, [2] detalicznej – 99 505,78 m³ oraz [3] technicznej – 103 704,85 m³;
- w 2021 r. – 940 935,77 m³, w tym m.in. w puli: [1] ofertowej – 757 139,31 m³, [2] detalicznej – 114 029,62 m³ oraz [3] technicznej – 62 619,49 m³;
- w 2022 r. – 932 989,00 m³, w tym m.in. w puli: [1] ofertowej – 736 088,17 m³, [2] detalicznej – 157 513,10 m³ oraz [3] technicznej – 31 874,90 m³;
- w 2023 r. – 890 040,30 m³, w tym m.in. w puli: [1] ofertowej – 676 659,05 m³, [2] detalicznej – 133 182,19 m³ oraz [3] technicznej – 72 385,85 m³.

W okresie objętym kontrolą wyższy od założonego poziom sprzedaży dotyczył puli: [1] ofertowej (za 2022 r.); [2] detalicznej (za 2022 r.); [3] na aukcje i submisje (za 2020 r. i 2021 r.) oraz [4] technicznej (za 2020 r., 2021 r. i 2023 r.).

Odnosząc się do występujących przypadków odmiennych poziomów sprzedaży w poszczególnych pulach w porównaniu do poziomów ustalonych w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że obowiązujące zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych uwzględniały możliwość przesunięcia drewna do innej formy sprzedaży²³, jeżeli nie znalazło ono nabywcę w pierwotnie przypisanej puli.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych dodał również, że poziomy sprzedaży drewna w danej puli wynikały z popytu kształtującego sytuację na rynku, wskazał przy tym, że lata 2020-2023 były wyjątkowo trudnymi na rynku drzewnym, głównie ze względu na pandemię i wojnę w Ukrainie oraz następstwa społeczno-gospodarcze tych nadzwyczajnych sytuacji.

Łączna wartość sprzedaży drewna²⁴ ogółem wyniosła 1 062 870 932,38 zł. Wartość

²⁰ Załączniki nr 6 *Oferta sprzedaży drewna Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na (...) rok* do: [1] decyzji Nr 160 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej *e-drewno* (ZM.800.11.2019); [2] decyzji Nr 105 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej *e-drewno* (ZM.800.11.2020); [3] decyzji Nr 104 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 września 2021 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej *e-drewno* (EM.800.5.2021); [4] decyzji Nr 107 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 września 2022 r. w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej *e-drewno* (EM.800.10.2020).

²¹ W rozumieniu drewna przekazanego odbiorcom i zafakturowanego w danym roku.

²² Wyodrębniona część rocznego planu sprzedaży surowca drzewnego danej jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, przeznaczona w sprzedaży w procedurach dla przedsiębiorców.

²³ Możliwości takie przewidywał § 6 ust. 2 zarządzenia Nr 68 oraz § 5 ust. 4 zarządzenia Nr 57.

²⁴ Według danych prezentowanych w sprawozdaniach LPIO-9 Zestawienie obrotów drzewnem.

sprzedaży drewna w poszczególnych latach kontrolowanego okresu corocznie wzrastała i wynosiła: w 2020 r. – 196 727 002,75 zł (średnia cena drewna – 226,33 zł/m³); w 2021 r. – 223 396 850,71 zł (średnia cena drewna – 237,41 zł/m³); w 2022 r. – 319 736 641,22 zł (średnia cena drewna – 342,68 zł/m³); w 2023 r. – 323 010 437,70 zł (średnia cena drewna – 362,87 zł/m³).

(akta kontroli str. 2834-2898, 3413-3424, 3529-3532, 3537-3540)

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał decyzję nr 42 z dnia 26 maja 2022 r. *w sprawie wytycznych kierunkowych wspierających możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych* (EM.800.9.2022)²⁵. W decyzji tej wskazał m.in., że: [1] w związku ze wzrostem cen energii oraz materiałów opałowych wprowadzam do stosowania wytyczne kierunkowe, których celem jest wspomaganie odbiorców indywidualnych (gospodarstw domowych) w możliwościach nabywania surowca drzewnego dla celów opałowych.” (§ 1 załącznika do decyzji); [2] w przypadku braku możliwości zagospodarowania surowca S2AP w ramach umów zawartych na 2022 r. lub ponad wolumeny zakontraktowane do sprzedaży dopuszcza się zastępowanie surowca S2AP drewnem S4 przeznaczonym do sprzedaży detalicznej (§ 4 ust. 3). Przywołane decyzja została przekazana do podległych nadleśnictw pismem z 26 maja 2022 r. (ED.801.5.2022) Zastępcy Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych.

W związku z decyzją Nr 42 RDLP zaangażowana była ponadto w prowadzenie m.in. następującej korespondencji:

- a) do RDLP wpłynęło pismo Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (z 10 sierpnia 2022 r., EM.801.1.2022), w którym sformułowana została prośba o przeprowadzenie lustracji terenowej i monitoringu obejmującego m.in. zagadnienia: [1] sortymentów i ilości drewna sprzedawanego na podstawie cennika sprzedaży detalicznej z wyszczególnieniem: nabywców indywidualnych, przedsiębiorców związanych z przetwórstwem drzewnym (w tym handlem drewnem opałowym) oraz przedsiębiorców niezwiązanych z przetwórstwem drzewnym; [2] realizacji decyzji nr 42, w tym oferowania do sprzedaży detalicznej drewna niezagospodarowanego w ramach umów, w szczególności drewna S2AP; [3] dokonania przez kierowników jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych zapotrzebowania na drewno opałowe; w odpowiedzi na ww. pismo Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych, na podstawie danych pozyskanych z nadleśnictw, przekazał zwrotne informacje do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych (pismo z 31 sierpnia 2022 r., ED.810.1.2022) – z informacji tych wynikało m.in., że w okresie od 1 czerwca do 15 sierpnia 2022 r. nadleśnictwa z terenu RDLP sprzedały nabywcom indywidualnym m.in. 15,9 tys. m³ drewna S4 oraz 7,7 tys. m³ drewna S2AP oraz że „W większości nadleśnictw w ramach sprzedaży detalicznej oferowane są zarówno S4 jak i S2AP”.
- b) do RDLP wpłynęło pismo Zastępcy Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych ds. Ekonomicznych (z 25 października 2022 r., EM.802.57.2022), w którym zwrócono się dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych m.in. o (...) *zintensyfikowanie działań mających na celu zapewnienie ciągłej dostępności drewna opałowego dla odbiorców indywidualnych w podległych (...) jednostkach (...)*; pismo to zostało następnie przekazane do nadleśnictw 26 października 2022 r. (pismem ED.801.5.2022 Zastępcy Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych);
- c) Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomicznych RDLP skierował do podległych nadleśniczych pismo z 22 sierpnia 2022 r. (ED.802.5.2022), w którym wskazano, że w związku z ustaleniami z narady Naczelników Wydziałów Gospodarki

²⁵ Dalej: Decyzja nr 42.

Drewnem²⁶ z 9 sierpnia 2022 r., m.in. *Nie należy stosować limitu na drewno opałowe w puli detalicznej. (...), Pozyskanie drewna S2AP należy ograniczyć tylko do realizacji już zawartych umów. Przeznaczając to drewno jako S4 do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności.*

- d) Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych skierował do nadleśniczych pismo z 4 stycznia 2023 r. (ED.802.52.2022), w którym wskazano m.in., że w związku z otrzymaniem dodatkowych wytycznych z Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych *Dla klientów indywidualnych (sprzedaż detaliczna) nie oferujemy drewna S2AP. Sortyment S2AP oferujemy do sprzedaży wyłącznie w procedurze ofertowej Portalu i aukcjach internetowych w aplikacji e-drewno a także w uzasadnionych przypadkach dla Przedsiębiorców (reklamacje, doładowanie transportu itp.); analogiczne sformułowanie zostało zawarte w przekazanej do RDLP notatce z narady Naczelników Wydziałów Gospodarki Drewnem z 2 stycznia 2023 r.*

Zastępca Dyrektora ds. Ekonomicznych wyjaśnił m.in.: *„Przekazanie powyższych wytycznych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych do nadleśnictw, nie było na szczeblu RDLP w Krakowie poprzedzone analizą/weryfikacją ich wpływu na klasyfikację drewna oraz ewentualne sporządzanie przez podległe jednostki specyfikacji manipulacyjnych. Przekazanie do realizacji wytycznych stanowi konsekwencję realizacji podległości służbowej, na co zwrócono uwagę w notatce z (...) 9.08.2022 r., gdzie wprost przypomniano o obowiązku przekazania wytycznych do nadleśnictw wraz z koniecznością przekazania tych informacji do służb terenowych. W mojej ocenie czynniki decydujące o wydaniu wytycznych Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, o których mowa powyżej, wskazane są w § 1 pkt 1 załącznika nr 1 do Decyzji nr 42/2022 w brzmieniu cyt: „W związku ze wzrostem cen energii oraz materiałów opałowych wprowadzam do stosowania wytyczne kierunkowe, których celem jest wspomaganie odbiorców indywidualnych (gospodarstw domowych) w możliwościach nabywania surowca drzewnego do celów opałowych”.*

W 2023 r. przychód drewna S4 z manipulacji²⁷ w nadleśnictwach podległych RDLP ukształtował się na poziomie 1 860,48 m³ i był istotnie wyższy (tj. stanowił 1 636,2%) od takiego przychodu w 2022 r., który wyniósł 113,71 m³.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił m.in., że *W latach 2022-2023 biuro RDLP w Krakowie nie przeprowadzało problemowych kontroli dotyczących poprawności wykonanych specyfikacji manipulacyjnych oraz klasyfikacji drewna S4 i S2AP*. Stwierdził również, że (...) *drewno S4 i S2AP stanowi surowiec o największym zakresie występowania wad, predysponujący go do wykorzystania w celach energetycznych. Głównym parametrem, który różnicuje te dwa sortymenty jest krzywizna. (...) W procesie kontroli poprawności klasyfikacji surowca drzewnego dla wszystkich sortymentów, w pierwszej kolejności uczestniczą pracownicy nadleśnictw, tj. inżynierowie nadzoru, pracownicy straży leśnej oraz działu gospodarki leśnej wraz z zastępcami nadleśniczych. Dodatkowo weryfikację w tym zakresie przeprowadza m.in. Brakarz Regionalny w ramach wykonywanych bieżących działań związanych z nadzorem przez RDLP.* Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił ponadto, że przykładowo w pierwszy kwartał 2023 r. podczas lustracji terenowych, w odniesieniu do sortymentów S4 i S2AP zweryfikowano m.in. w Nadleśnictwie Miechów stos drewna (gatunek sosna) S2AP – o miąższości 3,76 m³ (z adnotacją, że z uwagi na brak zbytu należy przeklasyfikować i sprzedać w ramach

²⁶ Tj. narady, w której wzięli udział m.in. naczelnicy Wydziałów Gospodarki Drewnem z regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

²⁷ Jak wskazał Dyrektor RDLP, dane te zestawiono na podstawie dostępnych z poziomu RDLP zbiorczych informacji z systemu SILP. Stanowią one ogólną informację jaka może być pobrana z systemu (nie są to zatwierdzone zestawienia/sprawozdania).

sprzedaży detalicznej), oraz stos drewna (gatunek świerk) S2AP – o miąższości 22,22 m³ (z uwagą, że w przypadku braku klienta, co zgłaszało nadleśnictwo, stos można przeklasyfikować na S4 i sprzedać).

W latach 2020-2023 wystąpiła tendencja wzrostu sprzedaży masy drewna S4, tj. poziom sprzedaży w poszczególnych latach wyniósł odpowiednio: 48 858 m³; 53 565 m³; 75 530 m³ oraz 106 239 m³.

(akta kontroli str. 2834-2898, 4400-4558)

2.3. Dyrektor RDLP na podstawie decyzji²⁸ postanawiał corocznie o przeprowadzeniu submisji drewna cennego każdorazowo wyznaczając Nadleśniczego Nadleśnictwa Brzesko na nadleśniczego wiodącego submisji. W każdym z lat okresu objętego kontrolą przeprowadzana była jedna submisja. Ponadto w przywołanych decyzjach kierownik kontrolowanej jednostki zobowiązywał nadleśnictwa dostarczające drewno na submisję do: [1] udzielenia Nadleśniczemu Nadleśnictwa Brzesko pełnomocnictwa; [2] dokonania alokacji drewna wyczerpującego znamiona drewna szczególnie celem skoncentrowania na wskazanym placu ekspozycyjnym.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że wpływ na powierzenie organizacji i przeprowadzenie submisji Nadleśniczemu Nadleśnictwa Brzesko miały m.in. centralne położenie względem nadleśnictw dostarczających drewno oraz lokalizacja w pobliżu węzła autostrady A4, a także dysponowanie zabezpieczonym placem do składowania drewna.

Corocznie w skład komisji rozstrzygającej wyniki submisji wchodził, oprócz dwóch przedstawicieli Nadleśnictwa Brzesko, pracownik RDLP w Krakowie.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił ponadto, że udział przedstawiciela RDLP w pracach komisji zestawiającej oferty klientów, wykonywany był w ramach nadzoru nad działalnością podległej jednostki.

W wyniku przeprowadzenia submisji:

- w 2020 r. – sprzedano całość oferowanego drewna, tj. 433,21 m³ za łączną kwotę 783 344,05 zł (średnia cena drewna wyniosła 1 808,23 zł/m³);
- w 2021 r. – spośród oferowanego drewna o łącznej objętości 467,21 m³ sprzedano 456,06 m³ za łączną kwotę 1 216 116,92 zł (średnia cena drewna wyniosła 2 666,57 zł/m³);
- w 2022 r. – spośród oferowanego drewna o łącznej objętości 371,35 m³ sprzedano 356,16 m³ za łączną kwotę 1 179 862,92 zł (średnia cena drewna wyniosła 3 312,73 zł/m³);
- w 2023 r. – spośród oferowanego drewna o łącznej objętości 343,76 m³ sprzedano 331,98 m³ za łączną kwotę 815 541,89 zł (średnia cena drewna wyniosła 2 465,64 zł/m³).

Ponadto odnosząc się do zaangażowania RDLP w proces przygotowania lub przeprowadzenia submisji Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych stwierdził, że w przygotowaniu do submisji udział bierze komórka organizacyjna odpowiedzialna za gospodarkę drewnem (Wydział Gospodarki Drewnem podlegający Zastępcy Dyrektora RDLP ds. ekonomicznych – pion E), która pełni funkcję koordynującą, a szczegółowy nadzór nad przygotowaniem surowca drzewnego przeznaczonego na submisję realizuje Brakarz Regionalny.

(akta kontroli str. 3133-3256, 3414-3424)

²⁸ [1] decyzja Nr 35 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 5 listopada 2020 r. w sprawie przeprowadzenia Submisji Drewna Cennego w 2020 r. (EM.802.39.2020); [2] decyzja Nr 52 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 2 listopada 2021 r. w sprawie przeprowadzenia Submisji Drewna Cennego w 2021 r. (ED 802.45.2021); [3] decyzja Nr 59 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzenia Submisji Drewna Cennego w 2022 r. (ED 802.46.2022); [4] decyzja Nr 60 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie przeprowadzenia Submisji Drewna Cennego w 2023 r. (EM.802.39.2020).

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W RDLP nie zapewniono przeprowadzenia weryfikacji łącznej masy drewna przeznaczanego na submisje organizowane w latach 2020-2021, w rezultacie czego poziom sprzedanej masy drewna przekroczył dla tej puli wartości określone w decyzjach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W przywołanych decyzjach masę drewna do sprzedaży określano odpowiednio na poziomie 276 m³ oraz 304 m³, podczas gdy sprzedaż w tej puli wyniosła odpowiednio 433,21 m³ oraz 456,06 m³.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił m.in., że: *Nie jest ustalany limit ilości drewna przeznaczanego potencjalnie na sprzedaż submisyjną. Przedstawiciel RDLP w Krakowie uczestniczy w ostatecznej ocenie celowości kierowania poszczególnych sztuk drewna do przewiezienia na plac submisyjny. Nadleśnictwa planują wielkości puli drewna przeznaczanego na aukcje i submisję w oparciu o sporządzane szacunki terenowe. Ostateczna ilość drewna trafiającego na submisję wynika z ilości drzew wytypowanych na powierzchniach z planowanymi w danym roku zabiegami hodowlanymi o parametrach predysponujących je do tej formy sprzedaży oraz z ostatecznej oceny ich jakości, która może być wykonana dopiero po ścięciu (ze względu na ujawnione po ścinie wady drewna, w szczególności odłamki metali, zgnilizny wewnętrzne, pęknięcia itp.). Nie można dokonać pełnej oceny przydatności surowca przed jego wycięciem, zaś wycięcie możliwe jest dopiero tuż przed submisją. Brakarz Regionalny kwalifikując drewno na aukcje i submisję, zapobiega powstaniu sytuacji dostarczenia na plac submisyjny drewna, które nie spełnia norm jakościowych, uznając takie działanie (z punktu widzenia racjonalności gospodarki drewnem oraz kosztów) za niewłaściwe.*

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień, w tym dostrzegając okoliczność, że pełna ocena jakości surowca może być dokonywana po ścięciu, NIK wskazuje, że objętość drewna przeznaczanego do sprzedaży w puli na aukcje i submisje ustalana była przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Wobec powyższego ustalenia w tym względzie powinny być respektowane poprzez wykonywanie funkcji koordynacyjnych i nadzorczych RDLP.

(akta kontroli str. 2908-3011, 3143-3159, 3175-3192, 3414, 3420-3421)

2. Skierowanie przez RDLP do podległych nadleśnictw wytycznych/zaleceń, związanych z przekazaną do RDLP przez jednostkę nadrzędną decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 42²⁹ (a także z pozostałymi zaleceniami sformułowanymi przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych w związku z zapewnieniem drewna opałowego dla odbiorców indywidualnych), nie zostało poprzedzone rzetelną analizą ich wpływu na zagadnienia związane z dokonywaniem w podległych jednostkach organizacyjnych klasyfikacji drewna (jako S2AP lub S4), a także dokonywaniem specyfikacji manipulacyjnych (w zakresie dotyczącym drewna S4 lub S2AP), jako okoliczności mogących wpływać m.in. niekorzystnie na poziom osiąganych przez podległe nadleśnictwa przychodów. Według NIK przeprowadzenie takich analiz uzasadniał wymóg wynikający z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe³⁰. Stosownie do przywołanego przepisu działalność Lasów Państwowych i ich jednostek organizacyjnych jest prowadzona na podstawie rachunku ekonomicznego.

Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił m.in., że *Przekazanie powyższych wytycznych DGLP do nadleśnictw, nie było na szczelbu RDLP (...) poprzedzone analizą/weryfikacją ich wpływu na klasyfikację drewna oraz ewentualne*

²⁹ Z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wytycznych kierunkowych wspierających możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych.

³⁰ Dz. U. Nr 134, poz. 692.

sporządzanie przez podległe jednostki specyfikacji manipulacyjnych. Przekazanie do realizacji wytycznych DGLP stanowi konsekwencję realizacji podległości służbowej, na co zwrócono uwagę w notatce z (...) 9.08.2022 r., gdzie wprost przypomniano o obowiązku przekazania wytycznych do nadleśnictw wraz z koniecznością przekazania tych informacji do służb terenowych”.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że z szacunkowych danych wynika, że w nadleśnictwach podległych RDLP w 2023 r., w porównaniu do 2022 r. kilkunastokrotnie zwiększyła się masa drewna przeklasyfikowanego z sortymentu S2AP na drewno o niższych parametrach jakościowych, tj. drewno sortymentu S4. Okoliczność ta według NIK wskazuje na wystąpienie istotnego ryzyka nieuzasadnionego przeklasyfikowania drewna na surowiec o niższych parametrach. Konsekwencją takiego działania mogła być sprzedaż drewna o wyższych parametrach jakościowych (tj. drewna S2AP), jako drewna S4, a przez to zaniżenia poziomu możliwych do uzyskania przychodów przez podległe jednostki organizacyjne.

(akta kontroli str. 2834-2898, 4400-4558)

OCENA CZĄSTKOWA

W RDLP podejmowano działania, w powierzonym tej jednostce zakresie, w przedmiocie ustalania cen surowca drzewnego do określonych procedur sprzedaży. Działania w tym zakresie obejmowały m.in. czynności analityczne skutkujące przedkładaniem przez RDLP do nadleśnictw propozycji cenowych, jak również obejmujące weryfikację propozycji nadleśnictw. Ponadto działania podejmowane w RDLP zapewniły corocznie zorganizowanie i przeprowadzenie submisji drewna cennego. Łączna masa sprzedanego drewna w poszczególnych latach nie przekroczyła określonej dla RDLP oferty sprzedaży drewna.

Jednakże w odniesieniu do submisji stwierdzono nieprawidłowość w zakresie związanym z nierzetelną weryfikacją w latach 2020-2021 łącznej ilości drewna przeznaczonej przez nadleśnictwa do sprzedaży w ramach tej puli. Jako nieprawidłowe uznano również nieprzeprowadzenie analiz przed przekazaniem podległym jednostkom organizacyjnym zaleceń dotyczących sprzedaży drewna opałowego klientom indywidualnym.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Gospodarowanie majątkiem

3.1. Przychody ogółem RDLP w latach 2020-2023 wynosiły od 786,6 tys. zł (w 2020 r.) do 1 944,3 tys. zł (w 2022 r.), a w 2023 r. wzrosły do 2 209,8 tys. zł³¹. Najistotniejszym źródłem przychodów dla RDLP były pozostałe przychody operacyjne³², których udział w przychodach ogółem zwiększał się z 85,6% w 2020 r. do 90,6% w 2021 r., a później spadł do 38,1% w 2022 r. W 2023 r. udział ten wynosił 18,3%³³. Następną istotną pozycją były przychody ze sprzedaży produktów, materiałów i towarów³⁴, których udział w przychodach ogółem zwiększył się z 8,6% w 2020 r. do 43,2% w 2023 r.³⁵. Udział przychodów finansowych³⁶ w przychodach ogółem zmniejszył się z 5,6% w 2020 r. do 0,2% w 2021 r., a następnie zaczął się zwiększać i wynosił 27,2% w 2022 r. oraz 38,5% w 2023 r.³⁷

³¹ Wzrost o 180,8% w stosunku do 2020 r.

³² M.in.: przychody z tytułu polowań; przychody z tytułu refakturowania usług (np. usługi na rzecz Nadleśnictw i pracowników biura).

³³ Pozostałe przychody operacyjne wynosiły odpowiednio: 674,5 tys. zł, 859,7 tys. zł, 740,2 tys. zł i 405,3 tys. zł.

³⁴ M.in.: przychody z tytułu polowań (od 2022 r. ujmowane wynikowo jako przychody netto ze sprzedaży materiałów i towarów).

³⁵ Przychody ze sprzedaży produktów, materiałów i towarów wynosiły odpowiednio: 67,8 tys. zł, 87,2 tys. zł, 676,3 tys. zł i 954,5 tys. zł.

³⁶ M.in.: przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych.

³⁷ Przychody finansowe wynosiły odpowiednio: 44,3 tys. zł, 1,7 tys. zł, 527,8 tys. zł i 850 tys. zł.

W latach 2020-2023 koszty ogółem RDLP kształtowały się na poziomie od (-) 565,7 tys. zł w 2020 r.³⁸ do 2 350,6 tys. zł w 2022 r., a w 2023 r. wyniosły 678 tys. zł. W latach 2020-2021 oraz 2023 r. z całej działalności RDLP osiągnęło zysk netto³⁹ odpowiednio w wysokości: 1 352,3 tys. zł, 8,1 tys. zł i 1 531,8 tys. zł.
(akta kontroli str. 328-400, 1636-1792, 2833)

W okresie objętym kontrolą łączna wartość netto aktywów trwałych RDLP wynosiła 6 930,2 tys. zł w 2020 r.⁴⁰, 6 689,4 tys. zł⁴¹ w 2021 r., 6 668,2 tys. zł⁴² w 2022 r. i 6 779,9 tys. zł w 2023 r.⁴³

Główną pozycję rzeczowych aktywów trwałych na koniec 2020 r. stanowiły budynki, lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej (o wartości 5 063,1 tys. zł, tj. 73,1% rzeczowych aktywów trwałych), grunty (o wartości 885,1 tys. zł, tj. 12,8%) oraz urządzenia techniczne i maszyny (o wartości 614,9 tys. zł, tj. 8,9%), a udział pozostałych grup aktywów trwałych był na poziomie poniżej 6%.

Główną pozycję rzeczowych aktywów trwałych, według stanu na 31 grudnia 2023 r., stanowiły budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej (o wartości 4 585,2 tys. zł, tj. 67,6% rzeczowych aktywów trwałych), grunty (o wartości 885,1 tys. zł, tj. 13,1%) oraz środki transportu (o wartości 680,5 tys. zł, tj. 10%), a udział pozostałych grup aktywów trwałych był na poziomie poniżej 10%.

(akta kontroli str. 2093-2094)

Badanie prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych przeprowadzono na próbie 56 zapisów (zdarzeń), dotyczących aktywów rzeczowych oraz zapisów dotyczących wartości niematerialnych i prawnych, z każdego roku objętego kontrolą, o łącznej wartości 3 809,5 tys. zł⁴⁴. Badanie wykazało, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, podlegające księgowaniu zostały poprawnie ujęte w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach zgodnie z ich treścią ekonomiczną, we właściwym okresie sprawozdawczym oraz prawidłowo udokumentowane. Dowody księgowe stanowiące podstawę zapisów odpowiadały wymogom ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁵, zawierały potwierdzenie przeprowadzenia kontroli pod względem formalnym i merytorycznym oraz wskazanie okresu, którego dotyczyły. Posiadały podpisy stwierdzające ich zakwalifikowanie do ujęcia w księgach oraz dekretną, z uwzględnieniem zapisu art. 21 ust. 1a pkt 2 tej ustawy.

(akta kontroli str. 401-457)

Sposób przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji majątku w RDLP został uregulowany zarządzeniem nr 37 Dyrektora RDLP z dnia 14 listopada 2023 r. w sprawie Instrukcji inwentaryzacyjnej dla biura Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia straciło moc zarządzenie nr 35 z dnia 17 października 2022 r. Dyrektora RDLP w Krakowie w sprawie Instrukcji inwentaryzacyjnej dla biura Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie⁴⁶.

(akta kontroli str. 205-327, 2828-2832)

W RDLP ostatnią pełną inwentaryzację okresową środków trwałych, wyposażenia i materiałów stanowiących majątek RDLP oraz roczną inwentaryzację

³⁸ Dopłaty do utrzymania RDLP były większe niż poniesione koszty działalności RDLP.

³⁹ Z wyjątkiem 2022 r., gdzie RDLP poniosło stratę w wysokości: (-) 406,3 tys. zł.

⁴⁰ W tym 6 923,3 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 6,9 tys. zł wartości niematerialne i prawne (dalej: WNiP).

⁴¹ W tym 6 678,6 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 10,8 tys. zł WNiP.

⁴² W tym 6 639,7 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 28,5 tys. zł WNiP.

⁴³ W tym 6 762,2 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 17,7 tys. zł WNiP.

⁴⁴ Tj. zapisów o najwyższych wartościach, wybranych z obrotów kont zespołu „0”.

⁴⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

⁴⁶ Dalej: Instrukcja inwentaryzacyjna z 2022 r. (do 17 października 2022 r. obowiązywała Instrukcja inwentaryzacyjna składników majątkowych dla biura Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 16 grudnia 2021 r.).

przeprowadzono w 2022 r. na podstawie ww. Instrukcji z 2022 r. oraz zarządzenia nr 39 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 27 października 2022 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej za 2022 r. w biurze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie⁴⁷. Terminy inwentaryzacji oraz jej częstotliwość i sposób przeprowadzenia były zgodne z wymogami wynikającymi z art. 26 ust. 1 i 3 ustawy o rachunkowości. Wyniki inwentaryzacji ujęto i rozliczono w księgach rachunkowych roku, którego dotyczy i zostały udokumentowane.

(akta kontroli str. 2809-2826)

3.3. W okresie objętym kontrolą RDLP dysponowała dwoma budynkami przy Al. Juliusza Słowackiego 17A w Krakowie⁴⁸. Stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴⁹ dla każdego z nich prowadzona była książka obiektu budowlanego według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵⁰. Wpisów w książkach obiektów budowlanych dokonywano w dniu zaistnienia okoliczności, dla której wymagane było dokonanie określonego wpisu. Książki zawierały dane identyfikujące dokumenty, będące przedmiotem wpisu, zawarte w danym dokumencie ustalenia oraz dane identyfikujące osobę, która wystawiła dokument. Wpisy były czytelne, zwięzłe i jednoznaczne.

(akta kontroli str. 4-204, 458-461)

Według protokołów kontroli okresowych budynki RDLP i ich otoczenie znajdowały się w dobrym stanie technicznym, niezagrażającym życiu i zdrowiu. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego były usuwane w miarę możliwości finansowych RDLP. W budynku biurowym RDLP wymieniono m.in. stolarkę okienną, wyremontowano i wymalowano pokoje biurowe oraz gościnne, a w budynku garażowo-magazynowym wykonano remont instalacji elektrycznej oraz wymalowano pomieszczenia.

(akta kontroli str. 4-204, 4052)

3.4. W latach 2020-2023 RDLP średnio oddawała w najem powierzchnię około 154,1 m²⁵¹. Wynajmowane powierzchnie znajdowały się w ww. budynkach stanowiących siedzibę jednostki kontrolowanej. W okresie objętym kontrolą obowiązywało łącznie dziesięć umów najmu, w tym osiem umów dotyczących powierzchni biurowej oraz po jednej umowie dotyczącej powierzchni magazynowej i innej⁵². Łączne wpływy z najmu wyniosły 163 698,62 zł netto⁵³. Stawki udostępnianych najemcom sześciu lokali użytkowych kształtowały się odpowiednio: [1] od 16 zł/m² do 30 zł/m² w 2020 r.⁵⁴, [2] od 16,54 zł/m² do 31,02 zł/m² w 2021 r.⁵⁵,

⁴⁷ Metodą spisu z natury: 1. rzeczowy majątek trwały będący na stanie pracowników biura RDLP, w tym środki trwałe oraz niskocenne składniki majątku; 2. rzeczowy majątek trwały będący na stanie pracowników Zakładu Ochrony Lasu w Krakowie, w tym: środki trwałe oraz niskocenne składniki majątku; 3. druki i dokumenty ścisłego zarachowania – w wersji tradycyjnej; 4. druki ścisłego zarachowania – generowane z SILP lub wystawiane ręczne; 5. pieczętki podmiotowe (osobowe i firmowe) oraz pieczętki okrągłe; 6. niezużyte materiały odnoszone w momencie zakupu w koszty np.: materiały biurowe, środki czystości, paliwa (stałe, płynne, gazowe); metodą potwierdzenia sald (plus weryfikacja sald): 1/ należności wobec osób prowadzących księgi rachunkowe; 2/ stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych (zarządzeniem nr 40 z 30 listopada 2022 r. wprowadzono zmiany do ww. zarządzenia z 27 października 2022 r.).

⁴⁸ Budynek biura RDLP Kraków oraz budynek magazynowo garażowy RDLP.

⁴⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.

⁵⁰ Dz. U. Nr 120 poz. 1134.

⁵¹ Sześć pomieszczeń biurowych (o powierzchni od 4 m² do 23,84 m²), jedno pomieszczenie magazynowe (o powierzchni 76,73 m²) oraz jedno pomieszczenie przeznaczone na usługi inne – dentystyczne (o powierzchni 16,89 m²).

⁵² Przeznaczonej na świadczenie usług dentystycznych.

⁵³ Tj. 36 876,72 zł w 2020 r., 41 082,03 zł w 2021 r., 40 701,96 zł w 2022 r. oraz 45 037,91 zł w 2023 r.

⁵⁴ W trzech przypadkach, w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2020 r. (COVID), stawkę czynszu obniżono z 30 zł/m² do 6 zł/m².

⁵⁵ Od 1 marca 2021 r.

[3] od 17,38 zł/m² do 32,60 zł/m² w 2022 r.⁵⁶ oraz [4] od 19,88 zł/m² do 37,29 zł/m² w 2023 r.⁵⁷

(akta kontroli str. 462-465)

W RDLP nie wdrożono uregulowań związanych z oddawaniem w najem/dzierżawę składników majątkowych. Zastępca Dyrektora RDLP ds. Ekonomicznych wyjaśnił, że: *Dla biura RDLP (...) nie zostały wydane wytyczne odgórne w zakresie ustalenia stawek czynszów dotyczących najmów długoterminowych. DGLP nie zobowiązała również RDLP do opracowania szczegółowych wytycznych w powyższym zakresie. Materiałem wyjściowym do ustalenia obecnie obowiązujących stawek najmu długoterminowego była kalkulacja sporządzona (...) 12 grudnia 2014 r. na podstawie której, w 2015 r. zostały zmienione wszystkie obowiązujące wtedy stawki najmu. Stawka wyjściowa została ustalona na kwotę 30 zł/m² netto. Jednocześnie na podstawie ustnych decyzji ówczesnego kierownictwa RDLP w Krakowie, dla pomieszczeń biurowych wynajmowanych wspólnie np. przez dwóch najemców, z uwagi na uciążliwe warunki wynikające ze współdzielenia wynajmowanej powierzchni, ustalono stawkę czynszu w wysokości 16 zł/m² netto. Powyższe stawki były waloryzowane o wskaźnik cen towarów i usług, zgodnie z zapisami w przedmiotowych umowach. W 2023 r. stawka podstawowa czynszu po waloryzacji wyniosła 37,29 zł/m² netto, natomiast stawka za współdzieloną powierzchnię wyniosła 19,88 zł/m² netto.*

(akta kontroli str. 466-469)

Szczegółową analizą objęto dwie umowy⁵⁸ dotyczące najmu lokali użytkowych, tj.: [1] lokalu o powierzchni 4 m² z przeznaczeniem na prowadzenie działalności biurowo-administracyjnej oraz [2] lokalu o powierzchni 52,12 m² z przeznaczeniem na magazyn – punkt dystrybucyjny sortów mundurowych. Umowy określały czas najmu, zasady waloryzacji stawek czynszu⁵⁹, obowiązki najemcy oraz warunki wcześniejszego rozwiązania umowy. Należności z tytułu czynszu najemcy co do zasady regulowali terminowo. W dwóch przypadkach jeden z najemców zapłaty czynszu dokonał z opóźnieniem, co jednak nie spowodowało naliczenia przez RDLP odsetek⁶⁰.

(akta kontroli str. 470-522)

W okresie objętym kontrolą obowiązywała jedna umowa, na podstawie której RDLP wynajmowało powierzchnię od podmiotu zewnętrznego⁶¹ na własne potrzeby, tj. na garażowanie pojazdów służbowych. Zawarta umowa określała m.in. czas jej obowiązywania, stawkę czynszu, obowiązki najemcy oraz warunki wypowiedzenia umowy. RDLP terminowo regulowała płatności.

(akta kontroli str. 523-569)

3.5. Pełniący obowiązki Dyrektora RDLP oświadczył, że biuro RDLP (...) w latach 2020-2023 nie dokonywało zakupu lub sprzedaży nieruchomości.

(akta kontroli str. 3677)

⁵⁶ Od 1 lutego 2022 r.

⁵⁷ Od 1 lutego 2023 r.

⁵⁸ Nr 2/2019 (EA.2130.3.2019) z 12 września 2019 r. oraz nr 4/2017 (EA.2130.17.2017) z 29 grudnia 2017 r.

⁵⁹ O wzrost rocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, po jej ogłoszeniu w Monitorze Polskim, jeżeli wzrost wskaźnika przekroczy wartość 3%. W kosztach czynszu mieściły się zryczałtowane opłaty za energię elektryczną, ciepłą, wodę, ścieki oraz wywóz nieczystości.

⁶⁰ W zapisach umów zawarto, że w przypadku nieterminowego regulowania należności czynszowych wynajmującemu przysługuje prawo naliczenia ustawowych odsetek za opóźnienie w opłacie. RDLP nie pobrało odsetek ponieważ ich wysokość nie przekraczała trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640, ze zm.) za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej.

⁶¹ Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (jednostki organizacyjnej Gminy Miejskiej Kraków).

3.6. W planach inwestycyjnych RDLP na lata 2020-2023 przewidziano 49 zadań inwestycyjnych. I tak:

- na 2020 r. zaplanowano 15 zadań inwestycyjnych⁶² o łącznej wartości 965 tys. zł, z których zrealizowano 11⁶³, ponosząc koszty w wysokości 398,3 tys. zł (41,3% planu);
- na 2021 r. zaplanowano dziewięć zadań inwestycyjnych⁶⁴ o łącznej wartości 627 tys. zł, z których zrealizowano sześć⁶⁵ o łącznej wartości 132,3 tys. zł (21,1% planu); ze względu na wystąpienie pilnych potrzeb, na zakupy nieujęte w planie inwestycyjnym poniesiono koszty w wysokości 107 tys. zł⁶⁶;
- na 2022 r. zaplanowano osiem zadań inwestycyjnych⁶⁷ o łącznej wartości 768 tys. zł, z których zrealizowano cztery⁶⁸ o wartości 271,7 tys. zł (35,4% planu); ze względu na wystąpienie pilnych potrzeb, na zakupy nieujęte w planie inwestycyjnym poniesiono koszty w wysokości 138,4 tys. zł⁶⁹;
- na 2023 r. zaplanowano 17 zadań inwestycyjnych⁷⁰ o łącznej wartości 1 311,5 tys. zł, z których zrealizowano osiem⁷¹ o wartości 620,7 tys. zł (47,3% planu).

(akta kontroli str. 2741-2745)

Szczegółową kontrolą objęto dwa zadania inwestycyjne o łącznej wartości 531 tys. zł, tj.: [1] *zakupy – samochód osobowy – BUS* (o wartości 348,1 tys. zł) oraz [2] *zakupy – samochód osobowy* (o wartości 182,9 tys. zł). RDLP na podstawie zawartych z Zakładem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym Lasów Państwowych w Olsztynie⁷², dwóch porozumień o przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zakup samochodu dla RDLP⁷³, powierzyło przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem była dostawa dwóch samochodów⁷⁴, wskazując, że zapotrzebowanie w zakresie przedmiotu dostawy – parametry techniczne określa załącznik do porozumienia. ZPHU Olsztyn zobowiązano do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenia zamówienia publicznego, w szczególności do: [1] zapewnienia pełnej obsługi administracyjno-biurowej; [2] wykonania obowiązków kierownika zamawiającego, tj. Dyrektora RDLP; [3] powołania członków komisji

⁶² [1] montaż paneli fotowoltaicznych, [2] przebudowa pomieszczeń, [3] modernizacja serwerowni, [4] przebudowa budynku magazynowego (przebudowa instalacji elektrycznej), [5] montaż automatycznej bramy, [6] przebudowa sieci teleinformatycznej LAN, [7] przebudowa systemu sygnalizacji włamania i napadu, [8] adaptacja pomieszczenia gospodarczego na archiwum, [9] zakupy-urządzenie klasy UTM, [10] zakup-urządzenie wielofunkcyjne; [11] zakupy-WALLBOX do ładowania sam. elektrycznego; [12] zakupy-Klimatyzatory; [13] zakupy wyposażenie, meble; [14] zakupy WNiP (dwa zadania).

⁶³ Tj. zadania nr 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

⁶⁴ [1] modernizacja serwerowni, [2] przebudowę budynku magazynowego; [3] zmianę konstrukcji mocowania paneli fotowoltaicznych; [4] zakupy-urządzenie klasy UTM; [5] zakupy-urządzenia techniczne; [6] zakupy – samochód osobowy; [7] zakupy-wyposażenie, [8] zakupy WNiP (dwa zadania).

⁶⁵ Tj. zadania nr 2, 3, 5, 7 i 8.

⁶⁶ M.in.: rozbudowa sieci LAN, rozbudowa sieci monitoringu CCTV, przebudowa kanalizacji deszczowej na placu; rozbudowa systemu kontroli dostępu.

⁶⁷ [1] modernizacja serwerowni, [2] przebudowa kanalizacji deszczowej na placu; [3] zakupy-urządzenie klasy UTM; [4] zakupy-zespoły komputerowe; [5] zakupy – samochód osobowy; [6] zakupy-wyposażenie; [7] zakupy WNiP (dwa zadania).

⁶⁸ Tj. zadania nr 4, 5 i 7.

⁶⁹ M.in.: rozbudowa infrastruktury sieciowej, zakupy-serwer, zakup – skaner wielkoformatowy, zakupy-switch, zestaw do wideokonferencji, zakupy-rozbudowa sieci monitoringu CCTV, zakupy-urządzenia techniczne.

⁷⁰ Tj. [1] modernizacja serwerowni; [2] przebudowa kanalizacji deszczowej na placu; [3] przebudowa pokoju biurowego na pokój socjalny; [4] modernizacja instalacji fotowoltaicznej; [5] zakupy-urządzenie klasy UTM; [6] zakupy-sprzęt komputerowy; [7] zakupy-terminale mobilne dla straży leśnej; [8] zakupy – samochód osobowy – BUS; [9] zakupy – samochód osobowy; [10] zakupy-zestaw mebli (cztery zadania); [11] zakupy WNiP (dwa zadania); [12] zakupy-licencja UTM; [13] zakupy-mikroskop.

⁷¹ Tj. zadania nr 1, 2, 4, 5, 10, 11, 12 i 13.

⁷² Dalej: ZPUH Olsztyn – jednostka organizacyjna działająca w strukturze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530).

⁷³ Porozumienia z 5 czerwca 2023 r. na zakup samochodów.

⁷⁴ [1] samochodu 5-osobowego oraz [2] samochodu 7-osobowego.

przetargowej, której powierzone zostaną prace związane z przygotowaniem postępowania, w tym opracowanie treści ogłoszenia, warunków udziału w postępowaniu i kryteriów oceny ofert oraz opracowanie SWZ; [4] powołania biegłych; [5] zapewnienia odpowiednich warunków pracy członkom komisji przetargowej oraz biegłym; [6] zamieszczenia ogłoszeń we właściwych publikatorach; [7] podejmowania wszelkich niezbędnych czynności, w postępowaniu (wykluczeniu wykonawcy, odrzuceniu oferty, wybór najkorzystniejszej oferty, unieważnienie postępowania); [6] podejmowania wszelkich niezbędnych czynności w postępowaniu odwoławczym w wypadku wniesienia przez wykonawców środków ochrony prawnej, w tym wyboru pełnomocnika do reprezentowania RDLP przed Krajową Izbą Odwoławczą przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych oraz przed właściwym sądem okręgowym; [9] przechowywania i zabezpieczania dokumentacji przetargowej. Strony porozumienia ustaliły wynagrodzenie za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jako 3% wartości netto przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 2741, 2746-2801)

Sporządzenie w RDLP specyfikacji technicznej samochodu 7-osobowego nie zostało poprzedzone weryfikacją zasadności określenia parametrów mających decydujący wpływ na ustalenie liczby producentów i modeli pojazdów spełniających te wymogi, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3640-3649)

Postępowanie o udzielenie zamówienia na zakup ww. samochodów zostało przeprowadzone przez ZPUH Olsztyn w trybie przetargu nieograniczonego⁷⁵ pn. *Samochody 5 i 7 osobowe*, w dwóch częściach, tj.: [1] część I samochód osobowy z silnikiem osobowym benzynowym 5 miejscowy – 1 szt.; [2] część II samochody typu BUS z silnikiem wysokoprężnym 7 osobowe – 3 szt.⁷⁶

(akta kontroli str. 2746-2766)

W ramach zleconego przez RDLP postępowania na część I dotyczącą samochodu 5-osobowego na wpłynęła żadna oferta⁷⁷. RDLP Kraków nabył samochód Toyota RAV 4 z oferty ZPUH Olsztyn. Zakupiony przez RDLP od ZPUH Olsztyn samochód 12 października 2023 r. został ujęty w ewidencji środków trwałych RDLP. Na część II dotyczącą samochodu 7-osobowego wpłynęły dwie ofert od autoryzowanych dealerów marki Mercedes Benz w Poznaniu i w Krakowie⁷⁸. Zakupiony od ZPUH Olsztyn samochód marki Mercedes Benz V klasy 25 października 2023 r. został ujęty w ewidencji środków trwałych kontrolowanej jednostki.

(akta kontroli str. 2768-2801, 3626-3639, 3653-3673)

3.7. Według stanu na 1 stycznia 2020 r. RDLP posiadało ogółem pięć pojazdów, w tym cztery osobowe⁷⁹ oraz jeden ciężarowy⁸⁰. W 2021 r. ze stanu środków trwałych RDLP wyksięgowano pojazd ciężarowy⁸¹, a w 2022 r. wyksięgowano samochód

⁷⁵ Informację uzyskano od ZPUH Olsztyn na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁷⁶ Dwa auta zakupiono na stan magazynu ZPUH Olsztyn jako ofertę dla innych jednostek organizacyjnych realizujących zapotrzebowanie w ZPUH Olsztyn.

⁷⁷ ZPUH Olsztyn unieważniło postępowanie w zakresie części I na podstawie art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.).

⁷⁸ ZPUH odrzucił ofertę jednego dealera samochodowego na podstawie art. 266 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych (przesłane środki dowodowe nie były podpisane podpisem elektronicznym).

⁷⁹ W tym jedno pojazd o napędzie elektrycznym oraz jeden pojazd udostępniony Zespołowi Ochrony Lasu (dalej: ZOL), który ma siedzibę na terenie RDLP.

⁸⁰ Isuzu d-max.

⁸¹ Na podstawie zarządzenia nr 70 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania przy przekazywaniu pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia znajdującego się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (wniosek – porozumienie z 10 września 2021 r. pomiędzy RDLP a Nadleśnictwem Limanowa w sprawie nieodpłatnego przekazania mienia stanowiącego własność Skarbu Państwa).

osobowy⁸². W obu przypadkach Dyrektor RDLP uzyskał zgodę Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych na dokonanie przekazania ww. opisanych pojazdów. W 2022 r. na stan środków trwałych RDLP przyjęto jeden pojazd⁸³, a w 2023 r. dwa pojazdy⁸⁴. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. eksploatowanych było sześć pojazdów osobowych⁸⁵, a ich średni wiek wynosił trzy lata. Wszystkie pojazdy posiadały aktualne badania techniczne.

(akta kontroli str. 1793-1801, 2306-2372)

W poszczególnych latach objętych kontrolą koszty związane z utrzymaniem i eksploatacją samochodów służbowych kształtowały się następująco: 1/ 214 574,10 zł w 2020 r.; 2/ 163 835,84 zł w 2021 r.; 3/ 199 919,12 zł w 2022 r.; 4/ 189,4 tys. zł w 2023 r.⁸⁶

(akta kontroli str. 2379-2382)

W RDLP obowiązywał regulamin używania samochodów służbowych⁸⁷. Ustalono w nim m.in. [1] liczbę samochodów służbowych na potrzeby obsługi biur w RDLP⁸⁸, [2] zasady korzystania z aut służbowych; [3] zasady korzystania z samochodów prywatnych używanych do celów służbowych. Badaniem pod kątem rozliczeń w zakresie eksploatacji pojazdów służbowych oraz prawidłowości ich użytkowania objęto użytkowanie czterech pojazdów w latach 2022-2024⁸⁹. Ewidencja przebiegu pojazdów funkcjonowała w formie papierowych kart drogowych, wypełnianych przez kierującego pojazdem. W wybranych do analizy miesiącach nie wystąpiły sytuacje użytkowania samochodu służbowego do celów prywatnych.

(akta kontroli str. 2620-2729, 2734-2740, 2632-2733)

W latach 2020-2023 stwierdzono siedem przypadków naprawy powypadkowej pojazdów służbowych RDLP. Wszystkie koszty związane z naprawą tych pojazdów zostały pokryte przez ubezpieczyciela.

(akta kontroli str. 2383-2619, 2730-2733, 3774-3777)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sporządzenie w RDLP specyfikacji technicznej samochodu 7-osobowego nie zostało poprzedzone weryfikacją zasadności określenia parametrów mających decydujący wpływ na ustalenie liczby producentów i modeli pojazdów spełniających te wymogi, co było działaniem nierzetelnym. W konsekwencji specyfikacja ta została

⁸² Na podstawie art. 66 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa tego Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.) zawarto umowę przekazania pojazdu pomiędzy RDLP a Zarządem Głównym Państwowej Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych.

⁸³ Pojazd osobowy (Skoda Kodiaq).

⁸⁴ Pojazdy osobowe (Skoda Karoq oraz Mercedes Benz klasa V).

⁸⁵ W tym jeden pojazd elektryczny oraz jeden pojazd użytkowany przez ZOL.

⁸⁶ Dane według stanu na 30 listopada 2023 r.

⁸⁷ Wprowadzony: [1] zarządzeniem nr 19 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 5 marca 2008 r. w sprawie stanu liczbowego samochodów osobowych i osobowo-terenowych oraz zasad wykorzystania samochodów prywatnych w celach służbowych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych; [2] zarządzeniami (nr 21 i nr 27) Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (z dnia 13 kwietnia 2021 r. i z dnia 27 lutego 2023 r.) w sprawie stanu liczbowego samochodów osobowych i innych samochodów o ładowności do 3,5 tony, zasad ich użytkowania oraz zasad wykorzystywania samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w celach służbowych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych.

⁸⁸ Do 30 czerwca 2022 r.: trzy samochody osobowe (z wyłączeniem samochodów osobowych, zarejestrowanych jako samochody ciężarowe, samochodów przeciwpożarowych, busów do 9 osób i autobusów); od 30 czerwca 2022 r. do 7 kwietnia 2023 r.: dwa samochody (z wyłączeniem samochodów elektrycznych oraz samochodów wykorzystywanych do działalności innej niż administracyjna, w szczególności samochodów służących do ochrony przeciwpożarowej); od 7 kwietnia 2023 r.: pięć samochodów (z wyłączeniem samochodów służących ochronie przeciwpożarowej, motocykli, skuterów, motorowerów, quadów i skuterów śnieżnych, pojazdów nieposiadających prawa do rejestracji).

⁸⁹ Skoda Kodiaq (wrzesień 2022 r., czerwiec oraz wrzesień-październik i grudzień 2023 r.), Toyota RAV 4 (październik i grudzień 2023 r.), Mercedes-Benz V klasa (listopad 2023 r. – styczeń 2024 r.).

sporządzona w sposób preferujący wyłącznie jeden model pojazdu (Mercedes-Benz V klasa), co w konsekwencji ograniczyło konkurencyjność i równe traktowanie wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia prowadzonym na rzecz RDLP przez Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy Lasów Państwowych w Olsztynie.

(akta kontroli str. 2768-2801, 3626-3639, 3653-3674, 3682-3683, 4158-4166)

Były p.o. Dyrektora RDLP wyjaśnił m.in., że: *RDLP nie posiadała statusu zamawiającego w rozumieniu art. 7 pkt 31 ustawy Pzp, ze względu na istnienie Porozumienia z dnia 5 czerwca 2023 r. o przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup samochodu dla RDLP w Krakowie, zwanego dalej „Porozumieniem” zawartego pomiędzy RDLP (...), a ZPUH w Olsztynie (zamawiającym). Powyższa uwaga ma o tyle istotne znaczenie, że nie na wszystkie pytania jesteśmy w stanie udzielić odpowiedzi, w szczególności co do sporządzenia ostatecznej wersji dokumentów zamówienia, w rozumieniu art. 7 pkt 3 ustawy Pzp, czynności oszacowania wartości szacunkowej zamówienia, zachowania konkurencyjności na niwie produktowej. Stoimy na stanowisku, że wskutek zawartego Porozumienia, utraciliśmy status zamawiającego w ujęciu art. 7 pkt 31 ustawy Pzp, a nasze działania zostały sprowadzone jedynie do: a) sporządzenia zapotrzebowania, które nie stanowi czynności opisu przedmiotu zamówienia, w rozumieniu art. 99 ustawy Pzp w całej rozciągłości prawnej; b) odkupu przedmiotu zapotrzebowania, który nie stanowi czynności udzielenia zamówienia w rozumieniu art. 264 ust. 1 ustawy Pzp. Takie stanowisko potwierdza również treść Ogłoszenia o zamówieniu oraz SWZ, opublikowane na stronie <https://ezamowienia.gov.pl/mp-client/search/list/ocds-148610-cfdfa2d7-0e70-11ee9355-06954b8c6cb9> z którego treści jednoznacznie wynika że, z punktu widzenia prawa zamówień publicznych Zamawiającym była jednostka organizacyjna Lasów Państwowych w Olsztynie. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzić należy, iż, nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć na część zadanych pytań, z tego względu, że większość z nich powinna być kierowana do Zamawiającego. Zgodnie z wiążącym Porozumieniem kluczowe czynności zamówienia publicznego sensu largo, w tym sporządzenie wartości szacunkowej zamówienia, dokonania czynności opisu przedmiotu zamówienia, wyboru oferty, udzielenia zamówienia, a co za tym idzie dokumentacja zamówienia (m.in. protokół z postępowania – § 1 ust. 3 lit i) Porozumienia) jest w dyspozycji Zamawiającego. Kluczowe i stanowiące argument przesądzający o posiadaniu statusu Zamawiającego przez jednostkę w Olsztynie jest § 3 ust. 2 zdanie pierwsze Porozumienia, który stanowi Rozliczenie pomiędzy stronami nastąpi po wyborze oferty i podpisaniu umowy przez ZPUH Olsztyn, co należy jednoznacznie interpretować jako udzielenie zamówienia publicznego przez tę jednostkę. RDLP (...) od momentu przekazania zapotrzebowania utraciła de facto możliwość decydowania o dokonywanych czynnościach w ramach zamówienia publicznego, łącznie z jego udzieleniem. Przedstawione powyżej stanowisko RDLP (...) znajduje potwierdzenie w opinii prawnej sporządzonej przez (...) eksperta w zakresie zamówień publicznych. Pragniemy również odnieść się do przywołanego stanowiska sieci sprzedaży grupy VW. Cytując [...] Koordynator ds. Produktu Volkswagen Samochody Dostawcze odpowiadając na zapytanie NIK poinformował, że na 30 września 2023 r. żaden samochód marki Volkswagen dostępny w tym dniu do zakupu lub konfigurowany w tym dniu do produkcji (z późniejszym terminem dostawy) nie spełniał w 100% kryteriów przedstawionych w specyfikacji technicznej. Każdy z wymienionych modeli, tj. Caravelle / Multivan / California dostępny do sprzedaży nie spełniał minimum jednego kryterium. [...] Specyfika rynku zamówień publicznych, w odniesieniu do dostaw samochodów osobowych jest nieco odmienna aniżeli w stosunku do dostaw powszechnie dostępnych w jednolitych ilościach masowych (odzież, żywność, artykuły biurowe, paliwa, etc.). Rynek dostaw samochodów osobowych, zakłada*

odległe terminy realizacji w ten sposób, aby potencjalni wykonawcy mogli dostosować swoje produkty do uzasadnionych, a przez co usprawiedliwionych potrzeb Zamawiającego. Wynika to też z modelu współczesnej produkcji sektora motoryzacyjnego, oferującego produkty dostosowane do indywidualnych potrzeb klienta. W odniesieniu do specyfiki wszystkich jednostek Lasów Państwowych, również tych o charakterze regionalnym, zachodzi konieczność poruszania się w terenach leśnych, które uniemożliwiają poruszanie się w standardach określonych dla dróg publicznych. Z tego też powodu, w zapotrzebowaniu znalazło się takie rozwiązanie jak chociażby napęd typu „4x4”, oraz normy niskoemisyjne spalania. Wedle naszej pobieżnej wiedzy, nie są to parametry wyróżniające ofertę jakiegokolwiek produktu czy wykonawcy. Od momentu ogłoszenia postępowania (27 czerwca 2023 r.) przez Zamawiającego (jednostka w Olsztynie), Wykonawcy mieli 30 dni czasu na decyzję o złożeniu oferty, by potem aż do 30 grudnia 2023 r. zrealizować zamówienie publiczne zgodne z potrzebami zasygnalizowanymi w postępowaniu. Zamawiający, tj. ZPUH w Olsztynie, działając na podstawie porozumienia z RDLP (...), samodzielnie wyznaczył termin dostawy, który wykraczał daleko poza datę 30 września 2023 r., która po pierwsze wykraczała poza ramy prowadzonego postępowania (umowę zawarto 22 września 2023 r.), co jest jedynie dowodem że „Koordynator ds. Produktu” nie zidentyfikował postępowania, lub z przyczyn znanych jedynie sieci sprzedaży grupy VW nie zdecydowano się na złożenie oferty. W naszej ocenie skoro parametry różniły się nieznacznie, w dobie kreowania samochodów osobowych pod kątem indywidualnych potrzeb klienta, 6 miesięcy na dostosowanie aut z gamy produktowej nie powinno nastręczać problemów, zwłaszcza na różnorodność oferty Grupy VW w gamie produktowej (Volkswagen, Porsche, Audi, Skoda, Cupra) jak również asortymentowej (VW posiada przynajmniej 3 różne rodzaje samochodów dostawczo-osobowych). Możliwe jest, że grupa VW nie była obiektywnie zainteresowana, mając w portfolio komplet zamówień w przedziale 6 najbliższych natenczas miesięcy. Dla nas jest oczywiste, że skoro zamówienie zakończyło się 22 września 2023 r., poprzez udzielenie zamówienia publicznego przez Zamawiającego tj. ZPUH w Olsztynie, nie ma racjonalnego powodu, aby taki egzemplarz był nabywany celem powszechnej sprzedaży. Pragniemy zauważyć, że bogate orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej (KIO 1959/23; KIO 1797/23; KIO 1193/23; KIO 703/23) jak również doktryna prawa zamówień publicznych (akcentująca funkcję stymulującą zamówień publicznych – M. Zaborowski, *Cele i Funkcje zamówień publicznych*, OPTIMUM. ECONOMIC STUDIES NR 3 (97) 201, wyraźnie akcentuje, że w toku zamówień publicznych, uzasadnione potrzeby zamawiającego usprawiedliwiają brak możliwości złożenia oferty przez wszystkich potencjalnych wykonawców.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że pomimo tego, że RDLP nie miała statusu zamawiającego w rozumieniu ustawy Prawo zamówień publicznych, to jednak podjęte przez kontrolowaną jednostkę działania istotnie zdeterminowały kształt specyfikacji warunków zamówienia w zakresie dotyczącym wymaganych parametrów przedmiotu zamówienia. Potwierdzeniem tego jest § 1 ust. 2 ww. porozumienia, zgodnie z którym RDLP (...) powierza ZPUH Olsztyn przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia, którego przedmiotem jest dostawa samochodu. Zapotrzebowanie w zakresie przedmiotu dostawy – parametry techniczne określa załącznik nr 1 do porozumienia.

Ponadto w ocenie NIK, sporządzona przez pracowników RDLP specyfikacja techniczna, stanowiąca załącznik nr 1 do ww. porozumienia, będąca podstawą do sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia, na podstawie którego wyłoniono dostawcę samochodu, została przygotowana w sposób, który preferował konkretny model pojazdu jednego producenta, tj. Mercedes-Benz (model klasy V). Wynikało to

ze sformułowania w specyfikacji technicznej m.in. wymogu wyposażenia pojazdu w lampy przeciwmgielne z doświetleniem zakrętów.

W trakcie przyjmowanych ustnych wyjaśnień od pracownika odpowiedzialnego za stworzenie ww. specyfikacji technicznej, przedłożył on jedynie następczo stworzoną specyfikację (sporządzona dwa dni przed dokonywaną czynnością składania ustnych wyjaśnień). Pracownik RDLP wskazał, że sporządzając specyfikację techniczną brał pod uwagę takie modele aut jak: Volkswagen: [1] Caravelle, [2] Multivan, [3] California oraz Mercedesa Benz: [1] V klasa i [2] Vito.

Z informacji uzyskanych przez NIK od: [1] Volkswagen Group Polska⁹⁰ wynikało, że na 30 września 2023 r. żaden samochód tej marki, dostępny w tym dniu do zakupu lub konfigurowany w tym dniu do produkcji (z późniejszym terminem dostawy) nie spełniał w 100% kryteriów przedstawionych w specyfikacji technicznej; każdy z wymienionych modeli, tj. Caravelle/ Multivan /California dostępny do sprzedaży nie spełniał minimum jednego kryterium; [2] Mercedes-Benz poinformował⁹¹, że w 2023 r., w modelu Mercedes Vito nie występowały we wspólnej konfiguracji lampy przeciwmgielne z doświetlaniem zakrętów⁹².

(akta kontroli str. 3784-3998)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2020-2023 w RDLP co do zasady prawidłowo gospodarowano majątkiem, niemniej w zbadanym zakresie stwierdzono, że sporządzenie specyfikacji technicznej samochodu 7-osobowego nie zostało poprzedzone weryfikacją zasadności określenia parametrów mających decydujący wpływ na ustalenie liczby producentów i modeli pojazdów spełniających te wymogi, co było działaniem nierzetelnym. W związku z zakupem samochodu RDLP poniosło koszty w wysokości 348,1 tys. zł.

Jednostka zgodnie z przepisami, rzetelnie i gospodarnie administrowała posiadanymi nieruchomościami w zakresie bieżącego utrzymania i dokonywania kontroli stanu technicznego budynków. Majątkiem dysponowano zgodnie z interesem ekonomicznym RDLP, a z powierzchni wynajmowanych korzystano w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania RDLP. Wykorzystywanie pojazdów służbowych było zgodne z przyjętymi w RDLP zasadami.

OBSZAR

4. Gospodarowanie środkami finansowymi oraz środkami funduszu leśnego

Opis stanu faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą w RDLP w zakresie przygotowania, rozliczania i sprawozdawczości dotyczącej wyjazdów służbowych nie było sformalizowanych wewnętrznych procedur. Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału Organizacji i Kadr: w *ww. zakresie RDLP (...) działała na podstawie art. 77⁽⁵⁾ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy⁹³ i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej⁹⁴ i toku postępowania wynikającego z zasad i funkcjonalności Sytemu Informatycznego Lasów Państwowych – SILPweb – moduł Absencje i Delegacje funkcjonującego w PGL LP, na podstawie którego sporządzane i rozliczane są polecenia wyjazdów służbowych.*

(akta kontroli str. 814)

⁹⁰ Informację powzięto na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

⁹¹ Jak wyżej.

⁹² Tj. można było zamówić lampy przeciwmgielne (kod L16) lecz bez doświetlania zakrętów, lub zamówić reflektory ILS (kod LG4) z funkcją doświetlania zakrętów lecz bez lamp przeciwmgielnych.

⁹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465.

⁹⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 167.

W latach objętych kontrolą na podróże służbowe poniesiono koszty w wysokości 413,7 tys. zł, w tym: [1] w 2020 r. – 56,3 tys. zł, co stanowiło 0,5% kosztów ogółem, [2] w 2021 r. 66,6 tys. zł, co stanowiło 0,55% kosztów ogółem, [3] w 2022 r. 115,5 tys. zł, co stanowiło 0,8% kosztów ogółem i [4] w 2023 r. (według stanu na 12 stycznia 2024 r.) – 172,3 tys. zł. Na krajowe podróże służbowe odpowiednio w latach objętych kontrolą poniesiono koszty w wysokości 410,6 tys. zł w tym odpowiednio w latach 2020-2023: [1] kierownictwa – 9,8 tys. zł, 9,5 tys. zł, 19,9 tys. zł i 24,6 tys. zł; [2] służby leśnej – 33,1 tys. zł, 43,1 tys. zł, 67,1 tys. zł i 110,4 tys. zł; [3] pracowników będących na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną – 13,4 tys. zł, 13,8 tys. zł, 28,5 tys. zł i 37,2 tys. zł. Podróże służbowe zagraniczne odbywały się jedynie w 2023 r., a ich łączne koszty wyniosły 3,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 815-816)

W przekazanej ewidencji podróży służbowych w latach objętych kontrolą pracownicy RDLP zrealizowali łącznie 4 132 podróży służbowych, w tym w 2020 r. – 696, w 2021 r. – 802, w 2022 r. – 1 279 i w 2023 r. – 1 405. W latach 2020-2023 odpowiednio 30, 18, 32 i 30 poleceń wyjazdu służbowego zostało sporządzonych i zatwierdzonych już po odbytej podróży służbowej.

(akta kontroli str. 1623-1627)

Były p.o. Dyrektora RDLP wyjaśnił m.in., że: *przed rozpoczęciem podróży służbowej wszystkie niezbędne elementy podróży służbowych, w tym: cel podróży służbowej, miejscowość rozpoczęcia i zakończenia podróży oraz środek transportu są określane przez Dyrektora RDLP lub jego Zastępców. W poddanych analizie dokumentów w wielu przypadkach polecenia wyjazdów służbowych wskazano datę utworzenia delegacji, jednakże w rzeczywistości jest to data jej zatwierdzenia, która była późniejsza niż data wyjazdu służbowego. W związku z powyższym z analizy wynika, iż w wielu przypadkach wnioski wyjazdowe były utworzone terminowo (przed lub w dacie wyjazdu). Dyrektor odpowiadając na pytanie wskazał, że głównymi powodami zatwierdzania poleceń wyjazdów służbowych po ich zrealizowaniu były m.in.: wystawienie delegacji po godzinach pracy lub w dniu wolnym od pracy, zwrot polecenia do poprawy (np. uszczegółowienie celu podróży), sytuacje nagłe lub przeoczenia. Ponadto wskazując, iż ilość poleceń wyjazdów służbowych zatwierdzanych po terminie wykazuje tendencję spadkową. W 2020 r. takie sytuacje stanowiły 4,31% ogółu wszystkich delegacji, natomiast w roku 2023 stanowiły 2,14%.*

(akta kontroli str. 1450-1451, 1623-1627, 2239-2267)

Szczegółowa analizą objęto łącznie 36 delegacji, tj. po sześć w każdym roku okresu objętego kontrolą, dobranych w sposób celowy. Wszystkie polecenia wyjazdu zostały zlecone przez osobę uprawnioną/przełożonego w sposób prawidłowy rozliczono koszty.

(akta kontroli str. 893-1050)

Analizą objęto także 18 poleceń wyjazdów pod kątem używania samochodów służbowych, w tym: 1/ polecenie wyjazdu służbowego nr 1146/2023 z 18 października 2023 r., 2/ polecenie wyjazdu służbowego nr 1419/2023 z 7-8 grudnia 2023 r., 3/ polecenie wyjazdu służbowego nr 1171/2023 z 25 października 2023 r., 4/ polecenia wyjazdu służbowego nr 1172/2023 i nr 1173/2023 z 25 października 2023 r., 5/ polecenia wyjazdu służbowego nr 1175/2023, nr 1176/2023 i nr 1167/2023 z 24 października 2023 r. oraz karty drogowe samochodów służbowych z posiadanej w RDLP floty m.in. z października i grudnia 2023 r. Kontrola wykazała, że ww. podróże służbowe realizowano samochodami prywatnymi, podczas gdy z zapisów w kartach drogowych wynikało, że w tych dniach niektóre z tych samochodów nie były użytkowane.

(akta kontroli str. 817-847, 1051-1150)

Były p.o. Dyrektora RDLP wyjaśnił, że niewykorzystanie aut służbowych w ww. podróżach spowodowane było dla: 1/ 1146/2023 – *pracownik nie wykorzystał samochodu z floty samochodów służbowych, ponieważ w okresie w którym miała miejsce ww. podróż służbowa na stanie RDLP były dostępne dwa samochody: Skoda Karoq, która w tym okresie była w serwisie i samochód o napędzie elektrycznym BMW i3, który nie pokonałby trasy do docelowego miejsca wyjazdu służbowego – ORW Radocyna bez konieczności ładowania*; 2/ 1419/2023 – *w czasie, w którym miała miejsce podróż służbowa w RDLP dostępny był jeden samochód służbowy Toyota RAV 4 ze względu, że to była delegacja dwudniowa, zdecydowano o pozostawieniu samochodu służbowego w biurze RDLP. W przedmiotowych dniach planowane były wyjazdy Z-cy Dyrektora ds. Gospodarki leśnej (N-ctwo Brzesko i Miechów) – niezrealizowane z powodu zmiany planowanych zadań (m.in. udział w rozdaniu nagród w Konkursie RDLP „Leśne Inspiracje”); 3/ 1171/2023, 1172/2023 i 1173/2023 – *pracownicy wspólnie odbywali podróż służbową, wykorzystując w tym celu auto prywatne pracownika, który to odbywał ww. delegację służbową na podstawie polecenia wyjazdu służbowego nr 1171/2023. Pracownicy nie skorzystali z samochodów służbowych, ponieważ jedynie dostępny samochód w tym czasie to BMW i3 o napędzie elektrycznym ze względu na znaczną długość trasy do pokonania (Borek gm. Rzezawa) ok. 55 km w jedną stronę oraz braku dostępności stacji ładujących na trasie przejazdu*; 4/ 1175/2023, 1176/2023 i 1167/2023 – *wymienione delegacje służbowe miały miejsce w tym samym dniu, gdzie jedynie dostępnym samochodem służbowym było BMW i3 o napędzie elektrycznym, które nie pokonałoby trasy do Radocyny, bez możliwości ładowania.**

(akta kontroli str. 1450-1451, 1623-1627, 2239-2267)

4.2. W latach objętych kontrolą zatrudnienie ogółem w RDLP kształtowało się między 60 a 63 osoby, przy liczbie etatów między 60 a 62. I tak:

- według stanu na 31 grudnia 2020 r. w RDLP zatrudnionych było łącznie 61 osób (61 etatów) w tym: w służbie leśnej 32 osoby (33 etaty), na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną 28 osób (27 etatów) i jedna na stanowisku robotniczym (jeden etat);
- według stanu na 31 grudnia 2021 r. w RDLP zatrudnionych było łącznie 63 osób (62 etaty) w tym: w służbie leśnej 36 osoby (34 etaty), na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną 26 osób (27 etatów) i jedna na stanowisku robotniczym (jeden etat);
- według stanu na 31 grudnia 2022 r. w RDLP zatrudnionych było łącznie 62 osób (62 etaty) w tym: w służbie leśnej 35 osoby (34 etaty), na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną 26 osób (27 etatów) i jedna na stanowisku robotniczym (jeden etat);
- według stanu na 31 grudnia 2023 r. w RDLP zatrudnionych było łącznie 60 osób (60 etatów) w tym: w służbie leśnej 34 osoby (32 etaty), na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną 25 osób (27 etatów) i jedna na stanowisku robotniczym (jeden etat).

(akta kontroli str. 1153-1157)

Łączne wynagrodzenie roczne wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenie w latach 2020-2023 wyniosło odpowiednio: 7 644,7 tys. zł, 9 344,4 tys. zł, 10 977 tys. zł oraz 10 013,7 tys. zł, w tym: [1] dla służby leśnej: 4 943,1 tys. zł, 6 132,4 tys. zł, 7 159,1 tys. zł i 6 377,3 tys. zł, [2] dla stanowisk nierobotniczych poza służbą leśną: 2 605,5 tys. zł, 3 074,4 tys. zł, 3 678,1 tys. zł i 3 499,7 tys. zł; [3] dla stanowiska robotniczego: 105,3 tys. zł, 137,5 tys. zł, 139,8 tys. zł i 136,8 tys. zł. Łączne przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami w latach 2020-2023 wyniosło odpowiednio: 548,7 tys. zł, 673,3 tys. zł, 791,1 tys. zł i 710,8 tys. zł, w tym: [1] dla służby leśnej: 355,9 tys. zł, 445,0 tys. zł, 518,4 tys. zł i 454,4 tys. zł; [2] dla

stanowisk nierobotniczych poza służbą leśną: 185,3 tys. zł, 218,4 tys. zł, 262,7 tys. zł i 246,7 tys. zł; [3] dla stanowiska robotniczego: 7,5 tys. zł, 9,9 tys. zł, 10,0 tys. zł i 9,7 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą w RDLP nie wypłacano równoważników pieniężnych za brak mieszkania czy ulgi przy opłatach za użytkowanie lokali.

(akta kontroli str. 1151)

W okresie objętym kontrolą zatrudnionych zostało łącznie 28 osób w tym: [1] trzy osoby zostały powołane na stanowiska kierownicze; [2] trzy osoby zostały zatrudnione po odbyciu w RDLP stażu; [3] jedenaście osób zostało zatrudnionych w RDLP na podstawie przeniesienia z jednostek podległych. Z 28 zatrudnionych osób czternaście było zatrudnionych w służbie leśnej.

(akta kontroli str. 1233-1234)

W okresie objętym kontrolą siedmiu osobom, które odeszły na świadczenie emerytalne wskazane w § 34 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wypłacono łącznie 514,9 tys. zł odprawy tj.: [1] w 2020 r. jednej osobie – 51,8 tys. zł; [2] w 2021 r. jednej osobie – 67,6 tys. zł; [3] w 2022 r. czterem osobom – 321,7 tys. zł; [4] w 2023 r. jednej osobie – 73,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 1628-1629)

W okresie objętym kontrolą w zakresie zatrudniania osób obowiązywały wytyczne przedstawiane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w zakresie spójnej polityki kadrowej oraz zarządzenia nr 17 z 14 lipca 2020 r. i nr 38 z 25 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia *Regulaminu naboru pracowników dla jednostek nadzorowanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie oraz biura RDLP w Krakowie* na stanowiska pracy powstałe w wyniku odejść pracowników na świadczenie emerytalne oraz zwolnione miejsca pracy z innych powodów.

Wszystkie nowozatrudnione w latach 2020-2023 osoby na stanowiskach nierobotniczych, jak i osoby zatrudnione na staż posiadały kompetencje (wykształcenie i doświadczenie zawodowe) i wymagany minimalny staż pracy wykazany w *Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe*, a w przypadku osób zatrudnionych w Służbie Leśnej – kompetencje wykazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w służbie leśnej⁹⁵.

(akta kontroli str. 1158-1194, 1195-1208, 1209-1232, 1233-1234)

Podejmowane przez RDLP działania w zakresie polityki kadrowej i finansowej przebiegały zgodnie z przyjętymi w kontrolowanej jednostce regulacjami⁹⁶. W procesie rekrutacji dokonywano rzetelnego wyboru osób, których kompetencje odpowiadały ustalonym wymogom, które z kolei określono zgodnie z faktycznymi potrzebami. Wobec pracowników stosowano jednakowe i przejrzyste zasady dotyczące ustalania wynagrodzeń, a wynagrodzenia pracowników nowozatrudnionych były porównywalne do wynagrodzeń osób poprzednio zatrudnionych lub zajmujących równoważne stanowiska.

(akta kontroli str. 1233-1234, 1450-1451)

⁹⁵ Dz. U. Nr 11, poz. 123, ze zm.

⁹⁶ Ponadzakładowy Układ Zbiorowy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Dalej: PUZP; zarządzenie nr 38 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie z dnia 25 października 2022 r. w sprawie wprowadzenia *Regulaminu naboru pracowników dla jednostek nadzorowanych przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie* na stanowiska pracy powstałe w wyniku odejść pracowników na świadczenie emerytalne oraz zwolnione miejsca pracy z innych powodów.

Wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla osób nowozatrudnionych w RDLP, wyliczane było jako iloczyn wysokości stawki wyjściowej, która w okresie objętym kontrolą wynosiła od 1,5 tys. zł do 1,8 tys. zł⁹⁷ oraz współczynnika miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego uzależnionego od przyznanej kategorii zaszeregowania. W Lasach Państwowych obowiązywało 24 kategorii, które obejmowały współczynnik miesięczny stawek wynagrodzenia zasadniczego od minimum w I kategorii 0,8 do maksimum w XXIV kategorii 9,6. Z 28 zatrudnionych w okresie objętym kontrolą, osiem osób zatrudnionych zostało na nowoutworzonych stanowiskach.

(akta kontroli str. 1233-1234)

W rejestrze umów cywilnoprawnych nie wystąpiły zapisy wskazujące na zlecenie pracownikom - w okresie objętym kontrolą - wykonania dodatkowych zadań.

(akta kontroli str. 1236-1241)

W RDLP w okresie objętym kontrolą pracownikom przyznawano następujące nagrody:

- okolicznościowe, w równej wysokości na etat, uruchomiane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: [1] w 2020 r. w dwóch turach łącznie dla 122 osób w łącznej wysokości 235,7 tys. zł, [2] w 2021 r. jednorazowo nagrody otrzymało 64 osoby w łącznej wysokości 184,8 tys. zł, [3] w 2022 r. w dwóch turach łącznie dla 123 osób w łącznej wysokości 298,2 tys. zł, [4] w 2023 r. w dwóch turach łącznie dla 121 osób w łącznej wysokości 272,1 tys. zł;
- uznaniowo motywacyjne uruchomione przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: [1] w 2020 r. jednorazowo otrzymało 60 osób w łącznej wysokości 178,9 tys. zł, [2] w 2021 r. w sześciu turach dla 306 osób w łącznej wysokości 1199,2 tys. zł, [3] w 2022 r. w siedmiu turach dla 311 osób w łącznej wysokości 1457,4 tys. zł, [4] w 2023 r. w czterech turach dla 234 osób w łącznej wysokości 1013,9 tys. zł;
- uznaniowe z puli Dyrektora RDLP w Krakowie: [1] w 2020 r., w dwóch turach, dla 144 osób w łącznej wysokości 41,5 tys. zł, [2] w 2021 r., w pięciu turach, dla 17 osób w łącznej wysokości 35 tys. zł, [3] w 2022 r., w czterech turach, dla 13 osób w łącznej wysokości 29,8 tys. zł, [4] w 2023 r., w dwóch turach, dla 13 osób w łącznej wysokości 49,3 tys. zł;
- dodatkowe za pracę w zespołach zadaniowych: [1] w 2020 r., w pięciu turach, dla dziewięć osób w łącznej wysokości 56,3 tys. zł, [2] w 2021 r., w pięciu turach, dla 10 osób w łącznej wysokości 69,1 tys. zł, [3] w 2022 r., w 19 turach, dla 75 osób w łącznej wysokości 252,3 tys. zł, [4] w 2023 r., w 16 turach, dla 73 osób w łącznej wysokości 202,6 tys. zł;
- jubileuszowe: [1] w 2020 r., w pięciu turach, dla pięciu osób w łącznej wysokości 37,1 tys. zł, [2] w 2021 r., w pięciu turach, dla sześciu osób w łącznej wysokości 83,2 tys. zł, [3] w 2022 r., w 10 turach, dla 17 osób w łącznej wysokości 211,1 tys. zł, [4] w 2023 r., w siedmiu turach, dla ośmiu osób w łącznej wysokości 79,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 1630-1633)

Naczelnik Wydziału Organizacji i Kadr wyjaśniła, że: *w latach 2020-2023 w RDLP (...) nie było przypadków sądowych sporów z pracownikami, natomiast miał miejsce jeden przypadek sporu sądowego z pracownikiem biura RDLP związany z mobbingiem.*

⁹⁷ Tj.: 1,5 tys. zł do 30 czerwca 2021 r., 1,6 tys. zł od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., 1,7 tys. zł od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. i 1,8 tys. zł od 1 stycznia 2023 r. Wysokość stawki wyjściowej zmieniano protokołami dodatkowymi do Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Sprawa zakończyła się ugodą sądową, na podstawie której wypłacono pracownikowi kwotę 19,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 1628-1629)

W okresie objętym kontrolą w RDLP staże odbyło łącznie pięć osób (dwie w 2020 r., dwie w 2021 r. i jedna w 2023 r.⁹⁸).

(akta kontroli str. 1233-1234)

W kontrolowanym okresie organizację studiów podyplomowych regulowało zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie prowadzenia działalności szkoleniowej w Lasach Państwowych⁹⁹, w którym zawarto m.in., że pracowników na stanowiskach kierowniczych pracodawcy kierują na studia podyplomowe, jeżeli tematyka studium jest zgodna z ich obecnym zakresem obowiązków lub z zakresem obowiązków przewidywanym do pełnienia w przyszłości. W latach 2020-2023 RDLP poniosło koszty w łącznej wysokości 49,5 tys. zł na dofinansowanie studiów podyplomowych swoich pracowników¹⁰⁰, w tym ówczesnego Dyrektora RDLP. Jak ustalono, poprzedni Dyrektor RDLP wystąpił do ówczesnej Dyrektora Generalnej Lasów Państwowych z wnioskiem¹⁰¹ o przyznanie dofinansowania kosztów studiów podyplomowych na kierunku Master of Business Administration w Wyższej Szkole Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wyraził zgodę na podjęcie przez ówczesnego Dyrektora RDLP studiów podyplomowych¹⁰². Wskazanej osobie przyznano dofinansowanie w wysokości 7 tys. zł¹⁰³.

(akta kontroli str. 4171-4195)

4.3. W okresie objętym kontrolą RDLP zawarła łącznie 139 umów na usługi obce, w tym m.in. na przeprowadzenie szkoleń/warsztatów/wykładów, doradztwo w zakresie Prawa Zamówień Publicznych, promowanie marki, obsługi prawnej, badania i oceny sprawozdań finansowych czy opracowanie planu urządzenia lasu. Łączna kwota kosztów na zakup przedmiotowych usług wyniosła 11 563,2 tys. zł. Największe koszty dotyczyły opracowania planów urządzenia lasów dla nadleśnictw (Gromnik, Krzeszowice, Brzesko, Miechów, Niepołomice, Dębica) na łączną kwotę 6 733,8 tys. zł. Szczegółowemu badaniu poddano umowy na usługi archiwizacyjne oraz obsługę prawną. Postępowania dotyczące ww. usług zostały przeprowadzone z zachowaniem zasady pisemności, z zachowaniem zasad konkurencyjności i prawidłowo udokumentowane.

(akta kontroli str. 1235-1241, 1242-1246, 1247-1368)

4.4. Na organizację, w latach 2022-2023, uroczystości patriotycznych upamiętniających Żołnierzy Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców Oddziału „Żandarmeria” oraz Kapelana Polskiej Podziemnej ks. Władysława Gurgacza TJ, ze środków RDLP poniesiono koszty w wysokości 47,3 tys. zł brutto (45,7 tys. zł netto), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 572-614)

⁹⁸ Jedna osoba, w późniejszym okresie, została zatrudniona w RDLP.

⁹⁹ Nr 86 z 19 września 2003 r. zmienione zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 44 z dnia 7 czerwca 2005 r.

¹⁰⁰ Łącznie 11 pracowników, średnio po 4,5 tys. zł (4 tys. zł w 2020 r. (jednemu pracownikowi), 7,2 tys. zł w 2021 r. (dwóm pracownikom), 28 tys. zł w 2022 r. (sześciu pracownikom) oraz 10,3 tys. zł (dwóm pracownikom)).

¹⁰¹ Wniosek z 4 marca 2022 r.

¹⁰² Pismo nr GK.141.4.2022 z 8 marca 2022 r.

¹⁰³ TJ. 6 985 zł (w tym 85 zł opłata rekrutacyjna).

W latach 2020-2021 RDLP wystawiło CILP trzy faktury VAT¹⁰⁴ na łączną kwotę 39,6 tys. zł z tytułu organizacji wydarzenia *Dobre z lasu* oraz *Choinka pod oknem Papieskim*.

W latach 2022-2023 nastąpił wzrost liczby takich wydarzeń, a w konsekwencji RDLP wystawiło 25 faktur VAT na łączną kwotę 957,60 tys. zł.

Badaniem kontrolnym objęto 19 wydarzeń promocyjno-edukacyjnych zorganizowanych w latach 2022-2023 r. W związku z ich organizacją, na podstawie zawartych porozumień RDLP wystawiło CILP 19 faktur na łączną kwotę 823,7 tys. zł, a należności wynikające z tych faktur zostały uregulowane.

(akta kontroli str. 1802-2092, 4053-4194)

4.5. RDLP nie realizowała zadań przy wykorzystaniu środków funduszu leśnego.

(akta kontroli str. 1454-1506)

4.6. W latach 2020-2023 w RDLP działalność związaną z gospodarką majątkową i finansową była przedmiotem badania biegłego rewidenta. W RDLP przeprowadzono także trzy kontrole (jedną planową¹⁰⁵ i dwie doraźne¹⁰⁶) oraz osiem audytów¹⁰⁷.

(akta kontroli str. 1420-1422, 1426-1449)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Były Dyrektor RDLP w ramach współpracy z Dyrektorem CILP przy organizacji 19 wydarzeń promocyjno-edukacyjnych¹⁰⁸ nie dokonał rzetelnej weryfikacji celowości takich działań oraz zasadności poniesienia przewidywanych wydatków. Pomimo tego, że celem zawartych porozumień była w szczególności promocja zrównoważonej gospodarki leśnej, to nie podjęto, w tym przed ich zawarciem, żadnych działań w zakresie określenia potrzeb upowszechniania w społeczeństwie wiedzy dotyczącej prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej. Nie określono też mierników realizacji celów będących miarą skuteczności działań promocyjno-edukacyjnych oraz nie zweryfikowano, czy takie działania były podejmowane przez CILP.

RDLP ograniczała się do akceptacji wnioskowanej propozycji podjęcia współpracy formułowanej przez Dyrektora Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, CILP bądź poszczególne podmioty (np. Towarzystwo Historyczne im. Szembeków, Małopolski Związek Kolarski, Wojskowy Klub Sportowy „Wawel”, Diecezjalne Centrum Pielgrzymowania w Starym Sączu, Kuria Metropolitalna w Krakowie, Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Małopolskiego, Stowarzyszenie World Youth Alliance Poland, Stowarzyszenie BeActive, Prezes Zarządu Radia Kraków), a następnie sporządzenia wniosków o dofinansowanie organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych / Dyrektora CILP. Powyższe zaniechanie skutkowało poniesieniem kosztów w RDLP, następnie refinansowanych przez CILP, w łącznej kwocie 823,7 tys. zł – bez możliwości dokonania oceny tego, na ile poniesione koszty przyczyniły się do uzyskania zakładanych rezultatów (promocja zrównoważonej gospodarki leśnej).

¹⁰⁴ Nr 21091086 z 30 września 2021 r. na kwotę 6,4 tys. zł, nr 211010074 z 29 października 2021 r. na kwotę 7,7 tys. zł i nr 211210060 z dnia 30 grudnia 2021 r. na kwotę 23,6 tys. zł.

¹⁰⁵ Przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli.

¹⁰⁶ Przeprowadzone przez Inspekcję Lasów Państwowych. [1] w zakresie poprawności wydania decyzji administracyjnych w sprawie wyłączenia gruntów leśnych z produkcji przez RDLP w Krakowie (nie formułowano wniosków pokontrolnych); [2] w zakresie dysponowania środkami finansowymi na darowizny w latach 2016-2020. (negatywnie oceniono sześć działań jednostki w zakresie udzielania darowizn).

¹⁰⁷ Audyty przeprowadzały podmioty zewnętrzne. Dwa audyty w 2020 r. przeprowadzone Biuro Usług Finansowo Księgowych, a pozostałe sześć w latach 2021-2023 przeprowadzone zostały przez Grupę KPW.

¹⁰⁸ W tym podejmowania działań promocyjnych w ramach wydarzeń organizowanych przez inne podmioty.

Wydarzeniami promocyjno-edukacyjnymi, dla których zaakceptowano zakres (w tym program/scenariusz/działanie) oraz koszty ich organizacji, udziału lub promocji, bez uprzedniej rzetelnej weryfikacji celowości były:

1/ publikacja cyklu 11 dwustronicowych dodatków pn. *Leśne opowieści* w miesięczniku dla dzieci *Promyczek Dobra* (od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r.) przez Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej PROMYCZEK - środki przekazane przez CLIP 39,9 tys. zł brutto¹⁰⁹;

2/ *Sługa Boży Ksiądz Salezjanin Włodzimierz hr. Szembek, męczennik niemieckiego obozu koncentracyjnego zagłady w Auschwitz – aresztowany w Skawie*, wydarzenie które odbyło się 23 kwietnia 2023 r. w Skawie, w którym uczestniczyli przedstawiciele administracji państwowej, samorządów lokalnych oraz zaproszeni goście, m.in. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Senator RP (...) - środki przekazane przez CILP - 36,9 tys. zł brutto¹¹⁰;

3/ *61 Małopolski Wyścig Górski*, który odbył się 1-4 czerwca 2023 r. na terenach leśnych Małopolski - środki przekazane przez CILP 36,9 tys. zł brutto¹¹¹;

4/ *Leśna Majówka z Małą Armią Janosika*, która odbyła się 13 maja 2023 r. w Amfiteatrze Parku Strzeleckiego w Nowym Sączu organizowana przez Nadleśnictwo Nawojowa¹¹² (środki przekazane przez CILP 135,2 tys. zł brutto¹¹³);

5/ promocja Lasów Państwowych poprzez produkty *Dobre z lasu* podczas wydarzenia pn. *Targi Łowiectwa w Krakowie HUNT EXPO* - środki przekazane przez CILP 18,5 tys. zł brutto¹¹⁴;

6/ Bieg Dnia Olimpijskiego „OLIMPIC DAY”, który odbył się 16 czerwca 2023 r. - środki przekazane przez CILP 18,5 tys. zł brutto¹¹⁵;

7/ *Piesza Pielgrzymka Tarnowska na Jasną Górę*, która się odbyła 17-25 sierpnia 2023 r.¹¹⁶ - środki przekazane przez CILP 35 tys. zł brutto¹¹⁷;

8/ *Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze – Tożsamość i Tradycja Narodowa*, które odbyło się 5 listopada 2023 r. na terenie Opery Krakowskiej w Krakowie - środki przekazane przez CILP 24,6 tys. zł brutto¹¹⁸;

9/ *Wyścig po zdrowie*, który odbył się 5 sierpnia 2022 r., które towarzyszyło imprezie kolarskiej – 79 edycji wyścigu Tour de Pologne¹¹⁹ - środki przekazane przez CILP 92,1 tys. zł brutto¹²⁰;

10/ konferencja *Gospodarka wodna. Czy Polsce grozi susza?*, która odbyła się 27 lipca 2022 r. w studio Grupy Polska Press w Krakowie - środki przekazane przez CILP 18,5 tys. zł brutto¹²¹;

11/ VIII Małopolskie Targi Żywności *Zasmakuj z URK* i XXIV Małopolska Giełda Agroturystyczna, które odbyły się 3-4 września 2022 r. na terenie zabytkowego dworku URK – kampus Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie - środki przekazane przez CILP 11,5 tys. zł brutto¹²²;

¹⁰⁹ Porozumienie nr DA.0291.16.2023 z 17 stycznia 2023 r.

¹¹⁰ Porozumienie nr DA.0291.113.2023 z 9 marca 2023 r.

¹¹¹ Porozumienie nr DA.0291.117.2023 z 9 marca 2023 r.

¹¹² Występ zespołu Mała Armia Janowska + koszty przejazdu, catering dla artystów i gości, zabezpieczenie wydarzenia w oświetlenie oraz nagłośnienie, wynajem i przygotowanie amfiteatru, zabezpieczenie i ochrona wydarzenia.

¹¹³ Porozumienie nr DA.0291.491.2023 z 28 kwietnia 2023 r. wraz z aneksem nr 1 z 1 sierpnia 2023 r.;

¹¹⁴ Porozumienie nr DA.0291.583.2023 z 11 maja 2023 r.

¹¹⁵ Porozumienie nr DA.0291.891.2023 z 31 maja 2023 r.

¹¹⁶ RDLP dokonało zapłaty na rzecz Diecezjalnego Centrum Pielgrzymowania w Starym Sączu 35 tys. zł brutto z tytułu zakupu usług promocyjnych, polegających na promocji gospodarki leśnej.

¹¹⁷ Porozumienie nr DA.0291.1042.2023 z 19 czerwca 2023 r.

¹¹⁸ Porozumienie nr ZA.0291.2673.2023 z 10 listopada 2023 r.

¹¹⁹ Jednostka sfinansowała koszty przygotowania powierzchni wystawienniczej pod stoiska edukacyjno-promocyjne Lasów Państwowych i marki *Dobre z Lasu* na rynku w Skawinie oraz na krakowskich Bloniach.

¹²⁰ Porozumienie nr DA.0291.544.2022 z 12 lipca 2022 r.

¹²¹ Porozumienie nr DA.0291.619.2022 z 22 lipca 2022 r.

¹²² Porozumienie nr DA.0291.800.2022 z 19 sierpnia 2022 r.

12/ akcja sadzenia lasu pn. „#SadziMY”, w której udział wzięła Para Prezydencka Rzeczypospolitej Polskiej (oraz dwóch posłów, senator, Wicewojewoda Małopolski, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, p.o. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, przedstawiciele służb, świata nauki, duchowieństwa, organizacji społecznych, harcerze, nauczyciele, uczniowie oraz przedszkolaki), a która odbyła się 30 września 2022 r. w Leśnictwie Lipnica Wielka w Nadleśnictwie Stary Sącz (RDLP poniosło koszty w wysokości 126,6 tys. zł netto, 155,7 tys. zł brutto m.in. na zestaw promocyjny *Dobre z Lasu* 34,9 tys. zł, usługi gastronomiczne 3,4 tys. zł, usługi cateringowe 69,6 tys. zł, wykonanie dokumentacji fotograficznej 1 tys. zł, koszty Nadleśnictwa Stary Sącz 28,2 tys. zł (m.in. przybory do sadzenia, poczęstunek dla gości) – środki przekazane przez CILP 126,6 tys. zł netto, 155,7 tys. zł brutto¹²³;

13/ słuchowisko radiowe pn. *Porwanie Baltazara Gąbki* przygotowane przez Radio Kraków we współpracy z Narodowym Starym Teatrem w Krakowie, które zostało zrealizowane 16 grudnia 2022 r., a wyemitowane przez rozgłośnie 26 grudnia 2022 r., - środki przekazane przez CILP 24,6 tys. zł brutto¹²⁴;

14/ *Historia na ścianie* – utworzenie muralu w Parku Leśnym upamiętniającego tragiczne bombardowanie pociągu ewakuacyjnego w Brzesku-Słotwinie z 5 września 1939 r., a także walkę o wolną i niepodległą Ojczyznę w latach 1918 oraz 1939-1945” (wydarzenie o charakterze artystycznym), które się odbyło 6 listopada 2022 r.¹²⁵ - środki przekazane przez CILP 61,5 tys. zł brutto¹²⁶;

15/ publikacja materiałów prasowych dotyczących polskich lasów, leśnictwa i gospodarki leśnej prowadzonej w lokalnych mediach regionu województwa małopolskiego (m.in. publikacja artykułów prasowych w okresie sierpień – grudzień 2022 r. na portalach/miesięczniku: Podhale24.pl, NowyTarg24.tv, Sadecznianin.pl, Sądeczanin, Podhaleregion.pl, Goral produkcja i emisja odcinków filmu - środki przekazane przez CILP 30,7 tys. zł brutto¹²⁷;

16/ „Athletics Unilimited Games 2022” wraz z promocją produktów pochodzenia leśnego *Dobre z Lasu*, które się odbyło 12-14 sierpnia 2022 r. na terenie AWF w Krakowie - środki przekazane przez CILP 12,3 tys. zł brutto¹²⁸.

17/ *Chojnka pod oknem Papieskim* wydarzenie, które odbyło się 17 grudnia 2022 r. i 16 grudnia 2023 r. w Krakowie przy ul. Franciszkańskiej 3 - środki przekazane przez CILP 36,7 tys. zł brutto¹²⁹;

18/ „Different Faces of Solidarity”, wydarzenie które odbyło się 5 lipca 2022 r. na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie - środki przekazane przez CILP 6,2 tys. zł brutto¹³⁰.

(akta kontroli str. 1082-2092, 3678-3681, 4053-4154)

Były p.o. Dyrektor RDLP w sprawie przyczyn organizacji tych wydarzeń wyjaśnił m.in., że:

1/ *Rozmowy nad rozpoczęciem współpracy wraz z przedstawieniem możliwości promocyjnych ze strony Wydawnictwa „Promyczek” trwały od 2022 r. Rozpoczęły się 29 maja 2022 r. m.in. podczas współpracy przy organizacji koncertu jubileuszowego z okazji 30-lecia działalności Zespołu „Promyczki Dobra”. Następnie 15 września 2022 r. Dyrektor RDLP w Krakowie zwrócił się do p.o. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z wnioskiem o dofinansowanie działań edukacyjno-promocyjnych wraz z przedstawieniem kosztorysu i harmonogramu;*

¹²³ Porozumienie nr DA.0291.1215.2022 z 29 września 2022 r.

¹²⁴ Porozumienie nr DA.0291.1833.2022 z 2 grudnia 2022 r.

¹²⁵ Jednostka poniosła koszty przygotowania powierzchni wystawienniczej dla umieszczonego stoiska promocyjnego Lasów Państwowych.

¹²⁶ Porozumienie nr DA.0291.1620.2022 z 4 listopada 2022 r.

¹²⁷ Porozumienie nr DA.0291.673.2022 z 1 sierpnia 2022 r.

¹²⁸ Porozumienie DA.0291.759.2022 z 10 sierpnia 2022 r.

¹²⁹ Porozumienie nr ZA.0291.2843.2023 z 8 grudnia 2023 r.

¹³⁰ Porozumienie nr DA.0291.479.2022 z 1 lipca 2022 r.

2/ Pismo w sprawie przyznania dofinansowania na działania związane z zachowaniem pamięci Sługi Bożego Księdza Salezjanina Włodzimierza hr. Szembeka przesłane do Dyrektora Generalnego LP w dniu 20 lutego 2023 r. na podstawie pisma Towarzystwa Historycznego im. Szembeków z dnia 5 stycznia 2021 r. skierowanego do Wiceministra Klimatu i Środowiska, Sekretarza Stanu, Pełnomocnika Rządu ds. Leśnictwa i otrzymanego z Ministerstwa Klimatu i Środowiska;

3/ Współpraca przy organizacji „61. Małopolskiego Wyścigu Górskiego” rozpoczęła się na podstawie pisma Małopolskiego Związku Kolarskiego z dnia 30 stycznia 2023 r.;

4/ W dniu 6 marca 2023 r. Nadleśniczy Nadleśnictwa Nawojowa zwrócił się z wnioskiem do Dyrektora RDLP w Krakowie w sprawie wsparcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w obszarze działalności promocyjno-edukacyjnej w 2023 r., gdzie na podstawie pisma z dnia 20 lutego 2023 r. przedstawił wniosek do CILP na dofinansowanie działania promocyjno-edukacyjnego pod nazwą „Leśna Majówka z Małą Armią Janosika”;

5/ W dniu 4 sierpnia 2022 r. Wiceprezes Zarządu – Organizator Targów w Krakowie HUNT EXPO, pisemnie zwrócił się do Dyrektora RDLP w Krakowie z propozycją współpracy. RDLP w Krakowie wyraziła zgodę na zaproponowaną formę współpracy i objęcie Patronatem Honorowym Dyrektora RDLP w Krakowie wspomnianego wydarzenia;

6/ W dniu 24 kwietnia 2023 r. Wojskowy Klub Sportowy „Wawel” w Krakowie zwrócił się do RDLP w Krakowie z propozycją współpracy oraz promocji podczas organizowanego Biegu Dnia Olimpijskiego – OLYMPIC DAY. W korespondencji przedstawiono program biegu, scenariusz oraz możliwości promocyjne. Na podstawie otrzymanego pisma RDLP w Krakowie w dniu 4 maja 2023 r. zwróciło się do Dyrektora Generalnego LP z wnioskiem o dofinansowanie działań promocyjno-edukacyjnych projektu;

7/ W dniu 8 maja 2023 r. Dyrektor Pieszej Pielgrzymki Tarnowskiej zwrócił się do Dyrektora RDLP w Krakowie z wnioskiem o podjęcie współpracy jako Partner Pielgrzymki Tarnowskiej oraz zaproponował pakiet promocyjny dla Lasów Państwowych. Na podstawie tego wniosku RDLP w Krakowie zwróciła się do Dyrektora Generalnego LP z prośbą o rozważenie dofinansowania działań promocyjnoedukacyjnych;

8/ W dniu 28 lutego 2023 r. Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Małopolskiego zwrócił do Dyrektora RDLP w Krakowie z propozycją współorganizacji wydarzenia, argumentując, że w jednym z omawianych paneli planowano tematykę związaną z zasadami działalności proekologicznej oraz nauką o ochronie przeciwpożarowej;

9/ W dniu 30 czerwca 2022 r. za pośrednictwem poczty email do RDLP wpłynął wniosek od Organizatora wydarzenia pn. „Wyścig po zdrowie” z propozycją współpracy. W dniu 6 lipca 2022 r. RDLP w Krakowie zwróciło się do Dyrektora DGLP z wnioskiem o wyrażenie zgody na dofinansowanie przedmiotowego wydarzenia w charakterze partnera w ramach działań promocyjno-edukacyjnych;

10/ W dniu 7 lipca 2022 r. za pośrednictwem poczty email RDLP w Krakowie otrzymała propozycję podjęcia współpracy i wzięcia udziału przedstawiciela RDLP w Krakowie w Debacie o suszy, przesłaną przez Przedstawiciela Grupy Polska Press. 15 lipca 2022 r. RDLP w Krakowie zwróciła się do Dyrektora Generalnego LP z wnioskiem o zgodę na dofinansowanie udziału RDLP w Krakowie w Debacie o suszy;

11/ Zgodnie z przyjętą w roku 2021 procedurą, na podstawie pisma Dyrektora CILP z dnia 18 października 2021 r. RDLP w Krakowie zwróciła się w dniu 26 listopada 2021 r. z pismem do CILP o dofinansowanie przedsięwzięcia dołączając wniosek

o dofinansowanie promocji projektu „Dobre z Lasu” na 2022 r. W dniu 26 stycznia 2022 r. Dyrektor CILP pismem, w porozumieniu z DGLP wyraził zgodę na dofinansowanie. W dniu 16 maja 2022 r. Biuro Małopolskich Targów Żywności „Zasmakuj z UR” za pośrednictwem poczty email przesłało do RDLP w Krakowie zaproszenie do wzięcia udziału w kolejnej edycji organizowanego wydarzenia. Wcześniej w dniu 13 maja 2022 r. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie – organizator wydarzenia pismem oficjalnie zaprosił Dyrektora RDLP w Krakowie do udziału w wydarzeniu oraz zaproponował ofertę promocyjną dla RDLP w Krakowie;

12/ Akcja „sadziMY” (edycja 2022) zainicjowana była na mocy porozumienia pomiędzy Kancelarią Prezydenta RP oraz Lasami Państwowymi, o czym RDLP w Krakowie została poinformowana pismem DGLP z dnia 20 września 2022 r. We wskazanym piśmie ustalono termin realizacji wydarzenia na 30 września 2022 r. oraz centralny punkt obchodów, którym został obszar Nadleśnictwa Stary Sącz (RDLP w Krakowie). Dodatkowo pismem DGLP z dnia 21 września 2022 r. skierowanym do wszystkich RDLP i CILP termin akcji został rozszerzony na dwa dni 29 i 30 września 2022 r.;

13/ W dniu 14 listopada 2022 r. Prezes Zarządu Radia Kraków zwrócił się z pismem do Dyrektora RDLP z propozycją współpracy przy produkcji słuchowiska „Porwanie Baltazara Gąbki”, przygotowywanego przez Radio Kraków, we współpracy z Narodowym Starym Teatrem w Krakowie. 23 listopada 2022 r. RDLP w Krakowie zwróciła się do Dyrektora Generalnego LP z wnioskiem o dofinansowanie produkcji słuchowiska pn. „Porwanie Baltazara Gąbki”;

14/ 20 września 2022 r. RDLP otrzymała pismo od DGLP, w którym jako załącznik Dyrektor Generalny przekazał prośbę Stowarzyszenia BeActive do nawiązania współpracy podczas otwarcia największego w Małopolsce muralu patriotycznego „Historia na ścianie”. Z uwagi na fakt, że sprawa dotyczyła obszaru RDLP w Krakowie, Dyrektor Generalny zwrócił się z prośbą do RDLP o jej rozpatrzenie i ewentualne nawiązaniu współpracy. RDLP w Krakowie 28 października 2022 r. zwróciła się do DGLP z wnioskiem o dofinansowanie działań promocyjnych;

15/ Współpraca z mediami lokalnymi została rozpoczęta jako inicjatywa własna RDLP na podstawie pisma z dnia 22 lipca 2022 r. Pismem z dnia 28 lipca 2022 r. skierowanym do Dyrektora CILP, DGLP pozytywnie zaopiniowała zaproponowaną współpracę z mediami lokalnymi i wyraziła zgodę na dofinansowanie;

16/ Na podstawie uzgodnień telefonicznych na szczepku Dyrektor RDLP w Krakowie – Kuria Metropolitarna w Krakowie, uzgodniono ewentualny zakres współpracy przy organizacji wydarzenia „Choinka pod Oknem Papieskim” w 2022 r. Efektem rozmów było wystosowanie pisma RDLP w Krakowie do DGLP z prośbą o dofinansowanie wydarzenia. W dniu 22 listopada 2022 r. Metropolita Krakowski zwrócił się do Dyrektora RDLP w Krakowie aby wzorem lat ubiegłych uczestniczyć w kolejnej edycji akcji Choinka Pod Oknem Papieskim w Krakowie, przy ul. Franciszkańskiej 3. Tego samego dnia koordynator akcji ze strony Krakowskiej Kurii, przesłał wiadomość mailową będącą zaproszeniem na spotkanie organizacyjne; Pismem z dnia 16 listopada 2023 r. Metropolita Krakowski zwrócił się do Dyrektora RDLP w Krakowie, aby jak to miało miejsce dotychczas, uczestniczyć w kolejnej edycji wydarzenia Choinka Pod Oknem Papieskim w Krakowie przy ul. Franciszkańskiej 3;

17/ Pismem z dnia 28 lipca 2022 r. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych zwrócił się do Dyrektora RDLP w Krakowie z prośbą o organizację stoiska promocyjno-edukacyjnego, w kontekście podnoszenia świadomości na temat ochrony środowiska oraz rozważenie przygotowania stoiska degustacyjnego produktów „Dobre z Lasu”, wskazując na fakt, że wydarzenie odbywa się w Krakowie, a koordynacja przez RDLP w Krakowie usprawni jego przebieg. Dodatkowo zaproszeniem do udziału w wydarzeniu było pismo z Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dnia 11.07.2022 r.,

w którym Ministerstwo poinformowało o objęciu patronatem honorowym wydarzenia, w związku z czym prosi o zaangażowanie w niniejsze wydarzenie.

Działalność edukacyjna Lasów Państwowych jest oparta na Zarządzeniu nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r., gdzie wskazano kierunki rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych oraz wprowadzono wytyczne do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwach. Jednym z podstawowych punktów opisanych w realizacji kierunków rozwoju jest dążenie do pełnego wykorzystania środków masowego przekazu dla realizacji celów poznawczych, kształcących i wychowawczych, mogących podnieść powszechną świadomość społeczną i zrozumienie zasad zrównoważonego rozwoju w leśnictwie oraz roli leśników w polityce ekorozwoju, gdzie celem jest również wzmocnienie oddziaływania leśników na kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa. (...) Podsumowując, tylko w 2023 r. ponad 500 podmiotów zwróciło się do RDLP w Krakowie z ofertą współpracy, do najważniejszych z nich należały: samorządy wszystkich szczebli, Kancelaria Prezydenta RP, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, uczelnie wyższe i ośrodki naukowe (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie), Fundacje i Stowarzyszenia, służby mundurowe (Policja, Straż Pożarna, Wojsko, Straż Graniczna, Inspekcja Transportu Drogowego, Służba Więzienna, Szkoła Aspirantów PSP w Krakowie). Pracownicy RDLP w Krakowie angażowali się w przygotowanie i obsługę blisko 50 stanowisk promocyjno-edukacyjnych podczas realizowanych wydarzeń.

(akta kontroli str. 1802-2092, 3678-3681, 3998-4051, 4053-4154)

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli finansowanie tego typu przedsięwzięć powinno wiązać się z uprzednią analizą potrzeb ich prowadzenia oraz potencjalnych efektów. Brak określenia takich potrzeb, jak również zasad weryfikacji skuteczności i efektywności podejmowanych działań należy uznać za postępowanie nierzetelne.

2. Na zorganizowane uroczystości patriotycznych upamiętniających Żołnierzy Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców Oddziału „Żandarmeria” oraz Kapelana Polskiej Podziemnej ks. Władysława Gurgacza TJ (Spotkania na Hali Łabowskiej 3 września 2022 r. oraz 9 września 2023 r.) poniesiono koszty w łącznej wysokości 47,3 tys. zł brutto (45,7 tys. zł netto), zapraszając w imieniu RDLP 88 osób w charakterze VIP¹³¹. Pomimo tego, że celem organizacji tych wydarzeń była promocja zrównoważonej gospodarki leśnej, to nie podjęto działań w zakresie określenia potrzeb upowszechniania w społeczeństwie wiedzy dotyczącej prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej oraz mierników wskazujących poziom osiągnięcia tego celu. Kosztami zorganizowania ww. uroczystości obciążono 16 Nadleśnictw podległych RDLP Kraków w łącznej wysokości 44,4 tys. zł netto (16,8 tys. zł w 2022 r. i 27,6 tys. zł w 2023 r.), 50,8 tys. zł brutto (16,9 tys. zł w 2022 r. i 33,9 tys. zł w 2023 r.).

Były Dyrektor RDLP w sprawie przyczyn organizacji wydarzenia wyjaśnił m.in., że Uroczystości patriotyczne na Hali Łabowskiej organizowane są od 25 lat. Ćwierć wieku trwało przywracanie pamięci o Żołnierzach Niezłomnych Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców Oddziału „Żandarmeria” ukrywających się w lasach na Hali Łabowskiej oraz poszukiwanie faktów historycznych dotyczących walczących żołnierzy. Dużą rolę (...) w walce z komunistycznym systemem po 1945 r., odegrali leśnicy. (...) W dniu uroczystości na Hali Łabowskiej przy pamiątkowym obelisku leśnicy zaciągają wartę honorową i składają kwiaty. Jest to część pielęgnowania pamięci historycznej o udziale leśników w walkach o wolność Ojczyzny. Teren Hali Łabowskiej jest w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Piwniczna i Nadleśnictwa Nawojowa RDLP w Krakowie. Jest miejscem krzyżowania się szlaków

¹³¹ M.in. Senatorów, posłów, Kierowników jednostek administracji publicznej.

turystycznych, chętnie odwiedzanym przez turystów. (...) W związku z rozpropagowaniem wydarzenia na terenie całego kraju, na Halę Łabowską przybyły osoby bliskie zamordowanych żołnierzy, aby oddać cześć i uczcić pamięć dla poległych. W uroczystościach o charakterze państwowym, w oprawie wojskowej wzięli udział przedstawiciele Polskiego Parlamentu, władze samorządowe województwa małopolskiego, władze powiatowe, samorządy lokalne, służby mundurowe, instytucje naukowe i kulturalne, mieszkańcy okolicznych miejscowości, jak również turyści przebywający w tym czasie na Hali Łabowskiej. Uroczystości, które miały miejsce 3 września 2022 r. oraz 9 września 2023 r. odbyły się z inicjatywy współorganizatorów tj.: RDLP w Krakowie, Gmina Łabowa – Wójt Marta Słaby oraz Fundacji im. Ks. Władysława Gurgacza SJ „Osądź mnie Boże...” – Prezes Jerzy Basiaga (...) Wydarzenia edukacyjno – kulturowo – patriotyczne organizowane w Lasach Państwowych, niejednokrotnie mają zasięg regionalny. Do udziału w wydarzeniach tego typu, angażowane / zapraszane są wszystkie jednostki RDLP w Krakowie. Co do zasady, mając na uwadze regionalny (nie tylko lokalny) charakter (oddział „Żandarmeria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców działał na terenach dzisiejszej Małopolski), finansowaniem tych przedsięwzięć obciąża się proporcjonalnie wszystkie nadleśnictwa zgrupowane w RDLP w Krakowie. Z punktu widzenia Lasów Państwowych wydarzenie to jest wspólnym działaniem jednostek organizacyjnych LP i stanowi to podstawę do przedmiotowych obciążeń poszczególnych nadleśnictw w finansowaniu tego przedsięwzięcia z wykorzystaniem środków obrotowych, proporcjonalnie na wszystkie nadleśnictwa zgrupowane w RDLP w Krakowie. Głównym składnikiem wydatków poniesionych przy organizacji uroczystości było wyżywienie. Był to element najbardziej kosztotwórczy ze względu na lokalizację wydarzenia, odległą od centrum miejscowości, a także możliwość wykorzystania wyłącznie samochodów uterenowionych. Rozeznanie w tym zakresie wskazało, iż temu zadaniu mogli sprostać wyłącznie lokalni dostawcy, tj. Koło Gospodyń Wiejskich, które przygotowało posiłki. Drugim składnikiem wydatków był zakup przypinek związanych z jubileuszową – 25 rocznicą upamiętnienia bohaterów tamtych wydarzeń. Podczas trwania wydarzenia pracownicy Nadleśnictwa Nawojowa oraz Nadleśnictwa Piwniczna zgrupowani w ramach Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Sądeckiego” zorganizowali punkty (namioty) edukacyjne dla dzieci i dorosłych. W namiotach tych edukatorzy z Nadleśnictw prowadzili rozmowy na temat gospodarki leśnej oraz realizowali warsztaty, zabawy i konkursy leśne. Leśne punkty edukacyjne były rozmieszczone w otoczeniu stoiska edukacyjnego IPN Oddział Kraków związanego z historycznym aspektem walki niepodległościowej prowadzonej w lasach Beskidu Sądeckiego (Hali Łabowskiej) oraz czynnym udziałem leśników w walce wyzwoleńczej, w tym w walce powojennego podziemia antykomunistycznego. Leśnicy przekazywali wiedzę z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej w Lasach Państwowych poprzez zabawę, quizy, wystawę eksponatów i materiałów promocyjnych, ale i przede wszystkim poprzez rozmowy indywidualne z uczestnikami. Rozmowy dotyczyły głównie gospodarki leśnej prowadzonej na terenach górskich, ochrony przyrody, realizacji projektów ochrony gatunków i siedlisk, a także działań jakie Lasy Państwowe podejmują w aspekcie postępujących zmian klimatycznych (...) Do zauważalnych efektów, uzyskanych poprzez organizację wydarzenia należy zaliczyć zwiększenie wiedzy uczestników o roli lasów w ekosystemie, znaczeniu ochrony przyrody i zrozumienie znaczenia zrównoważonego zarządzania lasami i zachowania ich dla przyszłych pokoleń. Uczestnicy z zaangażowaniem dyskutowali, zadawali wiele interesujących pytań, pobierali materiały promocyjne i aktywnie uczestniczyli w zadaniach edukacyjnych prowadzonych przez leśników (...) Powyższe należy ocenić pozytywnie, jako dowód zainteresowania i chęci poznawczej, co również spełnia funkcje dydaktyczne nałożone na PGL LP. Ponadto na uwagę zasługuje zauważalne na terenie RDLP

w Krakowie zwiększenie rozpoznawalności i pozytywnego wizerunku Lasów Państwowych (...) Zgodnie z zapisami art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w szczególności (pkt 3) organizuje wspólne przedsięwzięcia nadzorowanych jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony lasu i racjonalnej gospodarki leśnej. Działania z zakresu racjonalnej gospodarki leśnej obejmują całokształt zagadnień z prowadzonej przez leśników trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej na administrowanym terenie i są najlepszym przykładem zarządzania zasobami przyrody w taki sposób, aby nie doprowadzić do ich zubożenia, jednocześnie wykorzystując w sposób zrównoważony zasoby, w tym w pełni odnawialnego i ekologicznego surowca jakim jest drewno. W całokształt realizowanych przez Lasy Państwowe funkcji: ochronnej, społecznej i produkcyjnej wpisują się również zagadnienia związane z edukacją leśną, jako jedno z działań priorytetowych, gdyż kształtowanie postaw m.in. w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z zasobów środowiska, w tym zasobów leśnych jest niezwykle istotne zwłaszcza w kontekście zapisów art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: „Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

(akta kontroli str. 572-742, 2156-2235)

Odnosząc się powyższych wyjaśnień, NIK zwraca uwagę, że jakkolwiek Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych może organizować wspólne przedsięwzięcia nadzorowanych jednostek organizacyjnych w zakresie m.in. racjonalnej gospodarki leśnej, to jednak poniesienie kosztów w celu jej promocji, powinno być każdorazowo poprzedzone analizą potrzeb upowszechniania w społeczeństwie wiedzy o prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarce leśnej oraz potencjalnych efektów takich działań. W sytuacji gdy takie działania nie zostały podjęte uniemożliwia to dokonanie oceny skuteczności prowadzonej promocji.

OCENA CZĄSTKOWA

RDLP prawidłowo prowadziło działania z zakresu polityki kadrowej i finansowej oraz rekrutacji nowych pracowników, które przebiegały zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi. Prawidłowo dokonywało też darowizn na cele społecznie użyteczne. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia natomiast zaniechanie podjęcia działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji wydarzeń o charakterze promocyjno-edukacyjnym lub udziału w wydarzeniach organizowanych przez inne podmioty, które zostały zrefinansowane przez CILP w kwocie 823,7 tys. zł.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Weryfikowanie zgodności łącznej masy drewna, którą nadleśnictwa zamierzają przeznaczyć na submisję z poziomem dla tej puli, ustalonym przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.
2. Poprzedzanie przekazywania zaleceń, wytycznych dla jednostek podległych rzetelną weryfikacją ich wpływu na zagadnienia dotyczące działalności podległych jednostek organizacyjnych.

3. Wprowadzenie mechanizmów ukierunkowanych na zapewnienie rzetelnej weryfikacji określenia parametrów zamówienia.
4. Podjęcie działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych lub udziału w wydarzeniach organizowanych przez inne podmioty.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 kwietnia 2024 r.

Kontrolerzy

Jakub Mucha

Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

Dyrektor

Iwona Zyman

/ – /

.....
podpis

/ – /

.....
podpis

Marlena Przybylak

Specjalista kontroli państwowej

/ – /

.....
podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK, w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich poprzez zastąpienie użytego:

- 1) na str. 3 w wierszu 23. od góry wyrażenia *2020-202* wyrażeniem *2020-2021*;
- 2) na str. 5 w wierszu 19. od góry wyrażenia *1 stycznia 2023 r.* wyrażeniem *1 stycznia 2013 r.*;
- 3) na str. 11 w wierszach 5. i 6. od góry wyrażania *decyzji nr 35 i w decyzji nr 52 Dyrektora RDLP* wyrażeniem *decyzjach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych*;
- 4) na str. 29 w wierszu 6. od góry wyrażenia *w Leśnictwie Lipa Wielka w Nadleśnictwie Nowy Sącz* wyrażeniem *Leśnictwie Lipnica Wielka w Nadleśnictwie Stary Sącz*;
- 5) na str. 29 w wierszu 10. od góry wyrażenia *Nadleśnictwa Nowy Sącz* wyrażeniem *Nadleśnictwa Stary Sącz*.

Opole, 20 maja 2024 r.

Dyrektor
Delegatury w Opolu
Iwona Zyman
/ – /

podpisano elektronicznie